

Til samtlige kommuner og regioner

Slotsholmsgade 10
1216 København K
Telefon 72 28 24 00
oim@oim.dk

Sagsnr.
2016 - 665

Doknr.
470656

Dato
28-06-2017

Orientering om ændring af valglovgivningen pr. 1. juli 2017

Ved dette brev orienteres kommunerne og regionerne om de ændringer af valglovene, der træder i kraft den 1. juli 2017, og som har særlig betydning for kommunerne.

Ændringerne følger af lov nr. 713 af 8. juni 2017 om ændring af lov om kommunale og regionale valg og lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet (Afskaffelse af valgret for udlændinge på tålt ophold, udvisningsdømte udlændinge og administrativt udviste udlændinge m.v.).

Økonomi- og Indenrigsministeriet har i den anledning den 21. juni 2017 udstedt en ny lovbekendtgørelse af den kommunale og regionale valglov (lovbekendtgørelse nr. 771 af 21. juni 2017), hvori ændringerne er indarbejdet. Lovbekendtgørelsen er vedlagt dette brev. Ændringerne af lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet vil blive indarbejdet i en ny lovbekendtgørelse af Europa-Parlamentsvalgloven på et senere tidspunkt.

1. Ændringernes baggrund og formål

Lovændringen har til formål at afskaffe valgretten til kommunalbestyrelsen og regionsrådet samt til Europa-Parlamentet for følgende grupper af udlændinge:

- 1) Udlændinge, der befinder sig i Danmark på tålt ophold,
- 2) udlændinge, der er udvist af Danmark ved dom eller administrativ afgørelse, og
- 3) udlændinge, som er dømt ved en international straffedomstol, og som fra udlandet indsættes direkte til afsoning i en af kriminalforsorgens institutioner.

De nævnte persongrupper har allerede efter gældende ret ikke valgret til Folketinget og ved folkeafstemninger, idet alene personer med dansk indfødsret har valgret til disse valgtyper. Med vedtagelsen af denne lov har de nævnte persongrupper ikke valgret til nogen landsdækkende valg eller folkeafstemninger i Danmark.

Der henvises til kommunal- og regionalvalglovens § 1¹ og Europa-Parlamentsvalglovens § 3.²

2. Den praktiske håndtering i forhold til valglisterne

Med henblik på at afskaffe valgretten for de nævnte udlændinge til valg til kommunalbestyrelsen og regionsrådet og Europa-Parlamentsvalg skal de pågældende udlæn-

¹ Se ændringslovens § 1, nr. 1-4.

² Se ændringslovens § 2, nr. 1 og 2.

dinge for fremtiden ikke optages på valglisterne, der udarbejdes på baggrund af et udtræk fra CPR.

I loven er det herefter fastsat, at hovedvalglisterne og tilflyttervalglisterne udarbejdes på grundlag af oplysninger om de nævnte udlændinge.

I praksis vil Udlændingestyrelsen, politiet og Direktoratet for Kriminalforsorgen efter anmodning fra Økonomi- og Indenrigsministeriet tilvejebringe en liste over udlændinge på tålt ophold, udvisningsdømte udlændinge, administrativt udviste udlændinge og udlændinge, der er indsat direkte til afsoning i en af kriminalforsorgens institutioner ved tilflytningen fra udlandet, der fremsendes til Økonomi- og Indenrigsministeriet umiddelbart inden 15.-dagen før valgdagen.

Økonomi- og Indenrigsministeriet vil på baggrund af listen og CPR identificere de udlændinge, der ikke har valgt, og som er registreret i CPR, og som derfor skal slettes fra det valgudtræk, der danner grundlag for valglisterne.

Der henvises til kommunal- og regionalvalglovens § 9, stk. 1 og 2,³ og Europa-Parlamentsvalglovens § 14 a.⁴

Det er forholdene på valgdagen, der er afgørende for, om udlændingen har valgt. Kommunalbestyrelsen skal således til og med valgdagen berigtige valglisten, hvis kommunen modtager oplysninger om udlændinge, der er omfattet henholdsvis ikke længere er omfattet af kommunal- og regionalvalglovens § 1, stk. 3 og 4, henholdsvis Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 3 og 4.

Der henvises til kommunal- og regionalvalglovens § 12, stk. 2, og Europa-Parlamentsvalglovens § 14 a, stk. 3 og 5.⁵

Reglen indebærer, at det alene påhviler kommunalbestyrelsen at berigtige valglisten, i det omfang kommunen modtager oplysninger om udlændinge, der ikke har valgt efter kommunal- og regionalvalglovens § 1, stk. 3 og 4, eller ikke længere er omfattet af lovens § 1, stk. 3 og 4, henholdsvis ikke har valgt efter Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 3 og 4, eller ikke længere er omfattet af lovens § 3, stk. 3 og 4.

Udlændingestyrelsen, politiet og Direktoratet for Kriminalforsorgen videregiver af egen drift i perioden fra det tidspunkt, hvor den fremsendte liste er trukket, og indtil valgdagen oplysninger om ændringer af, hvilke udlændinge der opholder sig i Danmark på tålt ophold, eller som er udvist ved endelig dom eller administrativ beslutning, og om ændringer vedrørende udlændinge, som fra udlandet er blevet indsat direkte til afsoning i en af kriminalforsorgens institutioner, til Økonomi- og Indenrigsministeriet, der vil formidle oplysningen videre til den relevante kommune.

Det påhviler således navnlig kommunerne at foretage sig noget i anledning af, at valgretten for disse udlændinge afskaffes, hvis Økonomi- og Indenrigsministeriet kontakter den enkelte kommune med henblik på, at kommunen sletter eller optager en eller flere personer på valglisten, efter at 15.-dagsvalglisten (hovedlisten) er udarbejdet.

3. Den praktiske håndtering i forhold til stillere for kandidatlistor til kommunal- og regionalvalg

Kandidatlistor til kommunal- og regionalvalg skal som udgangspunkt være underskrevet af et antal vælgere (stillere) i kommunen henholdsvis regionen. Kandidatlistor kan

³ Se ændringslovens § 1, nr. 5.

⁴ Se ændringslovens § 2, nr. 3-5.

⁵ Se ændringslovens § 1, nr. 6, og § 2, nr. 4 og 5.

dog under visse betingelser fritages for kravet om indsamling af stillerunderskrifter, jf. kommunal- og regionalvalglovens § 19, stk. 4.

Efter kommunal- og regionalvalglovens § 20, stk. 1, skal en stiller opfylde betingelserne for valgret til kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Valgretsbestingelserne, bortset fra aldersbetingelsen og betingelsen vedrørende varigheden af forudgående fast bopæl i riget, skal være opfyldt 46 dage eller senest 43 dage før valgdagen.

Efter kommunal- og regionalvalglovens § 27, stk. 1, skal valgbestyrelsen for kommunen henholdsvis regionen undersøge, om de rettidigt indleverede kandidatlistere er gyldige, jf. §§ 19, 20 og 23-25.

Oplysninger om, hvilke udlændinge der som følge af lovændringen ikke længere har valgret, vil som nævnt under pkt. 2 alene tilgå Økonomi- og Indenrigsministeriet. Oplysningerne vil desuden ikke foreligge på tidspunktet for valgbestyrelsernes kontrol af kandidatlisterne. Valgbestyrelserne skal derfor ikke ved godkendelsen af kandidatlisterne kontrollere, at stillerne for de enkelte kandidatlistere ikke har mistet deres valgret som følge af lovens § 1, stk. 3 og 4.

4. Den praktiske håndtering i forhold til kontrol af valgbarhed for valgte kandidater og medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet

Valgte kandidater

Efter kommunal- og regionalvalglovens § 3 skal valgretsbestingelserne, bortset fra aldersbetingelsen og betingelsen vedrørende varigheden af forudgående fast bopæl i riget, være opfyldt 46 dage eller senest 43 dage før valgdagen.

En kandidat, der ikke opfylder de valgbarhedsbetingelser, der er angivet i § 3, skal slettes af kandidatlisten, jf. kommunal- og regionalvalglovens § 28.

Efter kommunal- og regionalvalglovens § 27, stk. 2, skal valgbestyrelsen for kommunen henholdsvis regionen undersøge, om kandidaterne på hver enkelt kandidatliste kan godkendes, eller om nogen af kandidaterne skal slettes af kandidatlisterne, jf. lovens §§ 28-31.

Som nævnt ovenfor vil oplysninger om, hvilke udlændinge der som følge af lovændringen ikke længere har valgret, alene tilgå Økonomi- og Indenrigsministeriet. Oplysningerne vil desuden ikke foreligge på tidspunktet for valgbestyrelsernes kontrol af kandidatlisterne. Valgbestyrelserne skal derfor ikke ved godkendelsen af kandidatlisterne kontrollere, at kandidaterne for de enkelte kandidatlistere ikke har mistet deres valgret som følge af lovens § 1, stk. 3 og 4.

Det er forholdene på valgdagen, der er afgørende for, om udlændingen har valgret og dermed er valgbar.

Får valgbestyrelsen kendskab til, at en kandidat ikke er valgbar, f.eks. med henvisning til kommunal- og regionalvalglovens § 1, stk. 3 og 4, er valgbestyrelsen forpligtet til slette den pågældende fra kandidatlisten, jf. lovens § 28. Hvis kandidatlisten er godkendt, og brevstemmeafgivningen begyndt, skal kommunalbestyrelsen tilrette opslagene over de opstillede kandidatlistere og kandidater. Hvis stemmesedlerne er trykt, skal valgbestyrelsen sikre, at vælgerne f.eks. ved opslag eller lignende på en neutral måde gøres opmærksomme på, at den pågældende kandidat ikke er valgbar.

Valgte medlemmer

For valgte medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet følger det af kommunal- og regionalvalglovens § 100, stk. 1, at hvis et medlem af kommunalbesty-

relsen henholdsvis regionsrådet mister sin valgbarhed, udtræder medlemmet af det pågældende organ. Spørgsmålet, om et medlem har mistet sin valgbarhed, afgøres af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, jf. lovens § 100, stk. 2. Hvorvidt et medlem har mistet sin valgbarhed som følge af straf, skal dog forelægges for Valgbarhedsnævnet, jf. lovens § 101, stk. 1.

Får kommunalbestyrelsen eller regionsrådet kendskab til, at et medlem ikke længere er valgbar, f.eks. med henvisning til kommunal- og regionalvalglovens § 1, stk. 3 og 4, skal kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet således træffe afgørelse i henhold til kommunal- og regionalvalglovens § 100, stk. 2, om det pågældende medlems valgbarhed.

Henvendelse til Økonomi- og Indenrigsministeriet

Har valgbestyrelsen, kommunalbestyrelsen eller regionsrådet brug for at få verificeret en oplysning om, hvorvidt en kandidat eller et medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet (fortsat) er valgbar med henvisning til kommunal- og regionalvalglovens § 1, stk. 3 og 4, kan der rettes henvendelse til Økonomi- og Indenrigsministeriet herom.

5. Mere information

For nærmere oplysninger om baggrunden for og indholdet af lovændringerne kan henvises til bemærkningerne til lovforslaget (L 199, FT 2016-17):
http://www.ft.dk/ripdf/samling/20161/lovforslag/l199/20161_l199_som_fremsat.pdf

Eventuelle spørgsmål til dette orienteringsbrev kan rettes til Økonomi- og Indenrigsministeriets Valggenhed på adressen valg@oim.dk.

Med venlig hilsen

Christine Boeskov
Valgkonsulent

Lovtidende A

2017

Udgivet den 22. juni 2017

21. juni 2017.

Nr. 771.

Bekendtgørelse af lov om kommunale og regionale valg

Herved bekendtgøres lov om kommunale og regionale valg, jf. lovbekendtgørelse nr. 391 af 26. april 2017, med de ændringer, der følger af § 1 i lov nr. 713 af 8. juni 2017.

Den bekendtgjorte lovtekst vedrørende § 1, stk. 1, nr. 2-4, og stk. 3 og 4, § 9, stk. 1 og 2, § 12, stk. 2, 1. pkt., § 55, § 57, stk. 1, § 60, stk. 4, 3. pkt., § 67, stk. 4-6, § 68, stk. 1, § 69, sidste pkt., og § 106, stk. 3, 1. pkt., og stk. 4, gælder først fuldt ud fra den 1. juli 2017, jf. § 6 i lov nr. 175 af 21. februar 2017 og § 3, stk. 1, i lov nr. 713 af 8. juni 2017.

Kapitel 1

Valgret og valgbarhed

§ 1. Valgret til kommunalbestyrelsen og regionsrådet har enhver, der på valgdagen er fyldt 18 år, har fast bopæl i kommunen henholdsvis regionen, og som herudover enten

- 1) har dansk indfødsret,
- 2) er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, jf. dog stk. 3 og 4,
- 3) er statsborger i Island eller Norge, jf. dog stk. 3 og 4, eller
- 4) uden afbrydelse har haft fast bopæl i riget i de sidste 3 år forud for valgdagen, jf. dog stk. 3 og 4.

Stk. 2. Valgret til kommunalbestyrelsen og regionsrådet har endvidere enhver, der på valgdagen er fyldt 18 år, er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union og er registreret i Udenrigsministeriets protokol.

Stk. 3. Følgende personer har uanset stk. 1, nr. 2-4, ikke valgret:

- 1) En udlænding, hvis opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. udlændingelovens § 32, stk. 1, eller § 21 b, stk. 1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. udlændingelovens § 31,
- 2) en udlænding, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, men som ikke kan udsendes af landet, jf. udlændingelovens § 31,
- 3) en udlænding, der er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24 eller § 25 c,
- 4) en udlænding, der er udvist ved endelig afgørelse efter udlændingelovens §§ 25-25 b, og
- 5) en udlænding, der ved registreringen i Det Centrale Personregister (CPR) som tilflyttet fra udlandet var indsat direkte til afsoning i en af kriminalforsorgens institutioner, jf. § 17, stk. 4, i lov om Det Centrale Personregister.

Stk. 4. Stk. 3, nr. 1-4, finder anvendelse fra tidspunktet for registreringen hos Udlændingestyrelsen eller politiet af den pågældende dom eller afgørelse. Stk. 3 finder anvendelse, indtil udlændingen efter udlændingeloven eller forskrifter udstedt i medfør heraf erhverver opholdstilladelse eller -bevis eller bliver fritaget herfor.

Stk. 5. Personer, der efter reglerne i lov om Det Centrale Personregister opfylder betingelserne for at være bopælsregistreret i kommunen, anses for at have fast bopæl i kommunen henholdsvis i den region, hvori kommunen er beliggende.

§ 1 a. Under forudsætning af gensidighed kan økonomi- og indenrigsministeren indgå aftale med et andet land om, at personer, der er statsborgere i landet uden tillige at have dansk indfødsret, skal kunne opnå valgret tidligere end anført i § 1, stk. 1, nr. 4.

Stk. 2. Efter indgåelse af aftale i henhold til stk. 1 fastsætter økonomi- og indenrigsministeren senest 10 uger før valgdagen det tidsmæssige krav til uafbrudt fast bopæl i riget, der gælder som betingelse for valgret for herboende statsborgere fra det pågældende land.

§ 2. Ingen kan udøve valgret uden at være optaget på valglisten.

Stk. 2. Den, der er optaget på valglisten, men ikke længere har fast bopæl i kommunen henholdsvis regionen, har ikke ret til at stemme.

§ 3. Valgbar til kommunalbestyrelsen og regionsrådet er enhver, der har valgret til kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, og som fredagen 46 dage før valgdagen eller, hvis dette ikke er tilfældet, kl. 12 mandagen 43 dage før valgdagen opfylder valgrets-betingelserne bortset fra alders-betingelsen og betingelsen vedrørende varigheden af forud-gående fast bopæl i riget, jf. dog § 4.

§ 3 a. Under forudsætning af gensidighed kan økonomi- og indenrigsministeren indgå aftale med et andet land om, at personer, der er statsborgere i landet uden tillige at have

dansk indfødsret, skal kunne opnå valgbarhed efter uafbrudt fast bopæl i riget i et kortere tidsrum end det tidsrum, der er fastsat i § 1, stk. 1, nr. 4.

Stk. 2. Efter indgåelse af aftale i henhold til stk. 1 fastsætter økonomi- og indenrigsministeren senest 10 uger før valgdagen det tidsmæssige krav til uafbrudt fast bopæl i riget, der gælder som betingelse for valgbarhed for herboende statsborgere fra det pågældende land.

§ 4. Den, der ved endelig dom eller vedtagelse af bøde er straffet for en handling, der i almindeligt omdømme gør den pågældende uværdig til at være medlem af kommunale og regionale råd, er ikke valgbar, jf. § 101. Med straf sidestilles foranstaltninger efter straffelovens §§ 68-70.

Stk. 2. En strafbar handling kan ikke medføre tab af valgbarhed, når der på valgdagen er forløbet 3 år, efter at straffen eller foranstaltningen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet. Er straffen ubetinget fængsel på over 6 måneder, eller er der idømt forvaring, er fristen dog 5 år. Ved betingede domme og bødestrafte regnes fristen fra datoen på den endelige dom eller bødens vedtagelse.

Stk. 3. Opstilling som kandidat til valget kan dog altid ske uanset indsigelser om manglende valgbarhed på grund af straf.

§ 5. Ingen kan opstilles til valg uden at have givet sit samtykke hertil.

§ 6. Medlemmerne af kommunalbestyrelser og regionsråd vælges for 4 år. Mandaterne bortfalder dog ikke, før nyvalg har fundet sted.

Stk. 2. Valg til kommunalbestyrelser og regionsråd finder sted den 3. tirsdag i november 2009. Derefter den 3. tirsdag i november 2013 og så fremdeles.

Stk. 3. Valgperioden regnes fra 1. januar. Samtlige medlemmer afdøer den 31. december i det år, hvor nyvalg har fundet sted, jf. dog § 97, stk. 2.

§ 6 a. Kommunalbestyrelsens medlemstal fastsættes i styrelsesvedtægten, jf. § 5 i lov om kommunernes styrelse. Ændring i styrelsesvedtægten, hvorved kommunalbestyrelsens medlemstal ændres, skal være vedtaget af kommunalbestyrelsen, jf. § 2, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse, senest den 1. august i valgåret for at få virkning fra førstkommende valgperiode.

Kapitel 2

Valglisten og valgkort

§ 7. Vælgerne skal optages på valglisten i den kommune, hvor de er bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR). Personer, der har valgret efter § 1, stk. 2, optages efter anmodning, jf. dog stk. 2, på valglisten i den kommune, hvor de har deres private bolig.

Stk. 2. Personer, der har valgret efter § 1, stk. 2, optages dog uden anmodning på valglisten, såfremt de pågældende

- 1) var optaget på valglisten i Danmark til det sidst afholdte valg til kommunalbestyrelser og regionsråd,
- 2) siden da uafbrudt har været registreret i Udenrigsministeriets protokol og

3) ikke har anmodet om at blive slettet af valglisten.

§ 8. I de år, hvor nyvalg finder sted, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en valgliste over kommunens vælgere. Valglisten skal udarbejdes for hvert afstemningsområde i kommunen. Valglisten består af en hovedliste og en tilflytterliste.

Stk. 2. På hovedlisten skal optages de vælgere, der senest mandagen 15 dage før valgdagen er flyttet til kommunen, og som senest denne dag har anmeldt flytningen til tilflytningskommunen.

Stk. 3. På tilflytterlisten skal optages de vælgere, der ikke er optaget på hovedlisten, og som senest tirsdagen 7 dage før valgdagen er flyttet til kommunen, og som senest denne dag har anmeldt flytningen til tilflytningskommunen.

Stk. 4. Vælgere, der senest mandagen 15 dage før valgdagen er flyttet inden for kommunen, og som senest på denne dag har anmeldt flytningen til kommunen, skal optages på hovedlisten under den nye bopæl. Vælgere, der senere end mandagen 15 dage før valgdagen er flyttet inden for kommunen, eller som senere end denne dag har anmeldt flytningen til kommunen, skal forblive optaget på valglisten under den hidtidige bopæl.

Stk. 5. Økonomi- og indenrigsministeren fastsætter nærmere regler om optagelse på valglisten af personer, der har valgret efter § 1, stk. 2, og om disse personers anmeldelse af tilflytning til en anden kommune og fraflytning til udlandet.

§ 9. Hovedlisterne udarbejdes på grundlag af oplysningerne i Det Centrale Personregister (CPR), oplysninger om personer, der har valgret efter § 1, stk. 2, og oplysninger om udlændinge, der ikke har valgret efter § 1, stk. 3 og 4.

Stk. 2. Tilflytterlisterne kan udarbejdes på grundlag af oplysningerne i Det Centrale Personregister (CPR), oplysninger om personer, der har valgret efter § 1, stk. 2, og oplysninger om udlændinge, der ikke har valgret efter § 1, stk. 3 og 4.

Stk. 3. Valglisten skal indeholde vælgernes navn, fødselsdato og bopæl samt løbe-nr. og en rubrik til afmærkning.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at der for et eller flere eller alle afstemningsområder i kommunen skal benyttes en elektronisk valgliste.

Stk. 5. Økonomi- og indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om udarbejdelsen af valglisten samt disses indretning.

§ 10. Så snart valglisten er udarbejdet, udsender kommunalbestyrelsen valgkort til de vælgere, der er opført på valglisten. Kommunalbestyrelsen udsender dog alene efter anmodning valgkort til de vælgere, der intet fast opholdssted har, men som efter reglerne i lov om Det Centrale Personregister er registreret i kommunen som fraflyttet den tidligere adresse.

Stk. 2. Valgkortet skal indeholde oplysning om vælgerens navn og adresse, nummer på valglisten samt om afstemningsstedets beliggenhed og dag og tid for afstemningen. Valgkort, der udsendes til vælgere, der er opført på tilflytterlisten, skal endvidere indeholde oplysning om, at valgkortet træder i stedet for et eventuelt tidligere udsendt valgkort.

§ 11. Senest lørdagen 10 dage før valgdagen skal kommunalbestyrelsen bekendtgøre i de stedlige dagblade eller lokalaviser, at der vil blive udsendt valgkort til vælgerne, og at indsigelser om manglende modtagelse af valgkort eller modtagelse af valgkort med fejlagtigt indhold skal fremsættes over for kommunalbestyrelsen.

§ 12. Kommunalbestyrelsen skal straks behandle de indsigelser, der er nævnt i § 11, samt i givet fald berigtige fejlene ved udfærdigelse af nye valgkort og ved rettelser i valglisten. Sådanne rettelser kan foretages til og med valgdagen.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal endvidere til og med valgdagen berigtige valglisten, hvis kommunen modtager meddelelse om flytning fra kommunen, dødsfald eller erhvervelse henholdsvis fortabelse af dansk indfødsret eller oplysninger om udlændinge, der er omfattet henholdsvis ikke længere er omfattet af § 1, stk. 3 og 4. Er en vælger flyttet til en anden kommune inden for samme region, og optages vælgeren ikke på valglisten i denne kommune, jf. § 8, stk. 2 og 3, anføres det i valglisten, at vælgeren alene er berettiget til at afgive stemme til regionsrådsvalget.

Kapitel 3

Valgbestyrer, valgstyrelse og tilforordnede vælgere

Valgbestyrer

§ 13. For hver kommune og hver region vælges en valgbestyrer senest tirsdagen 13 uger før valgdagen.

Stk. 2. Valgbestyrelsen varetager følgende opgaver:

- 1) Modtager og godkender kandidatlistor samt anmeldelser om listeforbund og valgforbund,
- 2) tilvejebringer stemmesedler og opslag,
- 3) forestår den endelige opgørelse af afstemningen (fintællingen), jf. dog stk. 3, og
- 4) forestår opgørelsen af valget.

Stk. 3. Valgbestyrelsen i kommunen forestår fintællingen af såvel kommunalbestyrelsesvalget som regionsrådsvalget. Regionsvalgbestyrelsen kan foretage en fornyet fintælling af regionsrådsvalget, enten af hele stemmematerialet eller dele deraf, jf. § 80.

§ 14. Valgbestyrelsen består af mindst 5 og højst 7 medlemmer. Medlemmerne af valgbestyrelsen vælges af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet ved forholdstalsvalg. Den gruppe, der har valgt et medlem, udpeger tillige en stedfortræder. Borgmesteren, henholdsvis regionsrådsformanden, er formand for valgbestyrelsen. I kommuner med magistratsstyre eller en styreform med delt administrativ ledelse, jf. §§ 64 og 64 a i lov om kommunernes styrelse, kan kommunalbestyrelsen i kommunens styrelsesvedtægt bestemme, at et magistratsmedlem henholdsvis en udvalgsformand er formand i stedet for borgmesteren. Øvrige medlemmer samt stedfortrædere vælges blandt kommunalbestyrelsens henholdsvis regionsrådets medlemmer.

Stk. 2. Et medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, herunder borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden, der er opstillet som kandidat til valget, kan vælges som medlem af eller stedfortræder til valgbestyrelsen.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet vælger blandt valgbestyrelsens medlemmer en næstformand for valgbestyrelsen. Næstformanden varetager formandskabet, hvis formanden har forfald.

§ 15. Valgbestyrelsens formand forbereder, indkalder og leder valgbestyrelsens møder. Valgbestyrelsens afgørelser træffes ved stemmeflertal. I tilfælde af stemmelighed gør formandens stemme udslaget.

Stk. 2. Valgbestyrelsens formand træffer afgørelse i alle spørgsmål, der ikke giver anledning til tvivl.

Stk. 3. Valgbestyrelsen fører en valgbog, hvori alle væsentlige oplysninger om valget og resultatet heraf indføres. Valgbestyrelsen i kommunen fører særskilte valgbøger for kommunalbestyrelsesvalget og regionsrådsvalget. Økonomi- og indenrigsministeren fastsætter regler om valgbøgernes indhold og udformning.

Valgstyrelse

§ 16. Kommunalbestyrelsen vælger for hvert afstemningsområde, jf. § 51, mindst 5 og højst 9 valgstyrelser til at forestå afstemningen og stemmeoptællingen på afstemningsstedet.

Stk. 2. Valgstyrelserne vælges ved forholdstalsvalg under ét blandt vælgerne i kommunen.

Stk. 3. En vælger, der er opstillet som kandidat til valget, kan vælges som valgstyrelse.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen vælger blandt valgstyrelserne en formand for hvert afstemningsområde. Formændene vælges ved forholdstalsvalg.

Stk. 5. Valgstyrelserne fører en afstemningsbog. I denne indføres alle væsentlige oplysninger om afstemningen i afstemningsområdet samt resultatet heraf. Der føres særskilte afstemningsbøger for kommunalbestyrelsesvalget og regionsrådsvalget. Økonomi- og indenrigsministeren fastsætter regler om afstemningsbøgernes indhold og udformning.

Stk. 6. Valgstyrelserformanden skal sørge for, at der umiddelbart inden og under valgbehandlingen, jf. § 52, og ved den efterfølgende stemmeoptælling, jf. § 74, stk. 1, til enhver tid er et tilstrækkeligt antal valgstyrelser til stede på afstemningsstedet til, at der kan sikres en hensigtsmæssig afvikling af valgbehandlingen og stemmeoptællingen. Der skal dog altid være et flertal af de udpegede valgstyrelser til stede på afstemningsstedet under valgbehandlingen og den efterfølgende stemmeoptælling. Valgstyrelserne skal rette sig efter valgstyrelserformandens anvisninger. Alle valgstyrelserne skal være til stede ved underskrivningen af afstemningsbogen, jf. § 76, stk. 1, 1. pkt.

Tilforordnede vælgere

§ 17. Kommunalbestyrelsen vælger et antal tilforordnede vælgere til at bistå ved valget. De tilforordnede vælgere vælges ved forholdstalsvalg under ét blandt vælgerne i kommunen.

Stk. 2. Regionsrådet kan vælge et antal tilforordnede vælgere til at bistå ved fornyet fintælling af regionsrådsvalget. Valget foregår efter tilsvarende regler som nævnt i stk. 1.

Stk. 3. En vælger, der er opstillet som kandidat til valget, kan af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet vælges som tilforordnet vælger.

Fælles bestemmelser

§ 18. Enhver vælger har pligt til at påtage sig hvervet som valgstyrelser eller tilforordnet vælger. Valgstyrelser og tilforordnede vælgere har pligt til at gøre sig bekendt med deres opgaver og give fremmøde før valgdagen på kommunalbestyrelsens forlangende med henblik på at modtage den fornødne instruktion m.v.

Stk. 2. Valgbestyrelsens medlemmer, valgstyrelserne og de tilforordnede vælgere har pligt til at udføre de hverv, der påhviler dem, medmindre de har forfald. Hvis et medlem af valgbestyrelsen har forfald, indtræder den pågældendes stedfortræder i valgbestyrelsen. Hvis en valgstyrelser eller en tilforordnet vælger har forfald, udpeger den gruppe i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, der har udpeget den pågældende, en ny valgstyrelser eller en ny tilforordnet vælger.

Stk. 3. Der ydes diæter til valgbestyrelsens medlemmer, valgstyrelserne og de tilforordnede vælgere for deres virksomhed i forbindelse med valget, herunder for eventuel instruktion før valgdagen af valgstyrelser og tilforordnede vælgere om deres opgaver, jf. stk. 1, 2. pkt. Diæterne ydes efter reglerne i lov om kommunernes styrelse. Kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet kan dog beslutte på et møde, at der ikke ydes diæter, eller at de diæter, der ydes, udgør et andet beløb, end der følger af reglerne i lov om kommunernes styrelse. Diæterne kan pr. dag højst udgøre det femdobbelte af det diæteløb, som i henhold til reglerne i lov om kommunernes styrelse er fastsat for møder af ikke over 4 timers varighed.

Kapitel 4

Kandidatlister til valgene

Almindelige bestemmelser

§ 19. De, der opstilles til valg, opføres på kandidatlister.

Stk. 2. En kandidatliste til kommunalbestyrelsesvalg skal være underskrevet af mindst 25 vælgere i kommunen som stillere. Til kommunalbestyrelsesvalg i Aarhus, Odense og Aalborg Kommuner er mindsteantallet af stillere dog 50, i Københavns Kommune dog 150. Kandidatlisterne må højst være underskrevet af et antal stillere, der svarer til det dobbelte af mindsteantallet af stillere i kommunen.

Stk. 3. En kandidatliste til regionsrådsvalg skal være underskrevet af mindst 50 vælgere i regionen som stillere. Kandidatlisterne må højst være underskrevet af et antal stillere, der svarer til halvdelen mere end mindsteantallet af stillere i regionen.

Stk. 4. Valgbestyrelsen fritager efter anmodning de kandidatlister, der ved sidste kommunalbestyrelsesvalg henholdsvis regionsrådsvalg opnåede repræsentation i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, og som tirsdagen 9 uger før valgdagen fortsat er repræsenteret i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, for kravet om indsamling af underskrifter fra et mindsteantal stillere, jf. § 19, stk. 2 og 3.

§ 20. En stiller skal opfylde betingelserne for valgret til kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Valgrets-betingelserne bortset fra aldersbetingelsen og betingelsen vedrørende varigheden af forudgående fast bopæl i riget skal dog være opfyldt fredagen 46 dage før valgdagen eller, hvis dette ikke er tilfældet, kl. 12 mandagen 43 dage før valgdagen.

Stk. 2. Den, der er stiller for flere kandidatlister, kan ikke anses som stiller for nogen af listerne. En kandidat kan ikke være stiller for en kandidatliste, hvorpå den pågældende selv er opført som kandidat.

§ 21. En kandidatliste må højst indeholde fire navne mere end det antal medlemmer, der skal vælges i kommunen henholdsvis regionen, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Det samlede antal kandidater på kandidatlister, der indgår listeforbund, jf. § 37, må højst udgøre otte mere end det antal medlemmer, der skal vælges i kommunen henholdsvis regionen.

Stk. 3. Ingen kan være kandidat på mere end en liste, jf. § 30.

§ 22. Senest tirsdagen 13 uger før valgdagen bekendtgør kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet i de stedlige dagblade eller lokalaviser

- 1) antallet af dem, der skal vælges,
- 2) antallet af stillere for en kandidatliste,
- 3) fristerne for tidligste og seneste indlevering af kandidatlister, jf. § 23, stk. 1, 1.-3. pkt., og
- 4) dag og tid for afstemningen.

Stk. 2. Bekendtgørelsen efter stk. 1 skal tillige indeholde en kort redegørelse for, hvilke personer der har ret til at udøve valgret og stille op som kandidat til kommunalbestyrelsesvalget henholdsvis regionsrådsvalget, herunder om betingelserne for, at disse rettigheder tilkommer herboende udlændinge.

Indlevering af kandidatlister

§ 23. Senest kl. 12 tirsdagen 7 uger før valgdagen skal kandidatlister være indleveret til formanden for valgbestyrelsen. En kandidatliste kan tidligst indleveres tirsdagen 9 uger før valgdagen. Kandidatlister, der i henhold til § 19, stk. 4, ønsker at blive fritaget for kravet om indsamling af underskrifter fra et mindsteantal stillere, skal dog være indleveret til formanden for valgbestyrelsen senest kl. 12 tirsdagen 9 uger før valgdagen og tidligst tirsdagen 11 uger før valgdagen. Kandidatlister skal indleveres på en formular, der er godkendt af økonomi- og indenrigsministeren.

Stk. 2. Den, der indleverer en kandidatliste, har ret til at få kvittering for indleveringen med angivelse af tidspunktet.

§ 23 a. Kandidatlistens ledelse skal senest samtidig med indlevering af kandidatlisten meddele formanden for valgbestyrelsen, hvilken repræsentant for listen der er legitimeret til at udøve kandidatlistens beføjelser i forbindelse med indlevering og tilbagekaldelse af kandidatlisten samt anmeldelse af og tilbageberegning fra liste- og valgforbund, og som valgbestyrelsen i øvrigt kan rette henvendelse til som kontaktperson vedrørende kandidatlisten. Repræsentanten kan

være stiller for eller kandidat på listen eller ingen af delene. Den angivne repræsentant anses for legitimeret over for valgbestyrelsen, indtil kandidatlistens ledelse afgiver meddelelse om en ny repræsentant til valgbestyrelsens formand. Kandidatlistens ledelse skal i forbindelse med meddelelse om en ny repræsentant give oplysning om dennes navn, bopæl og kontaktoplysninger.

§ 24. Kandidatlisten skal være underskrevet af de enkelte kandidater og indeholde oplysning om hver enkelt kandidats fulde navn, personnummer, statsborgerskab, stilling og bopæl. For kandidater, der er valgbare, og som har valgtret efter § 1, stk. 2, skal i stedet for personnummer opgives fødselsdato. Hvis kandidaten ikke ønsker sig anført på stemmesedlen med sit fulde navn, skal det angives, hvordan navnet ønskes anført. Kandidatens efternavn eller mellemnavn samt mindst ét fornavn eller forbogstav skal altid anføres. Kun mellem- og efternavne, som kandidaten er berettiget til at føre efter navneloven, eller mellemnavne, som er registreret i Det Centrale Personregister (CPR), kan anføres på stemmesedlen. I stedet for fornavnet kan anføres et kaldenavn, der er afledt af fornavnet.

Stk. 2. Kandidaterne skal anføres på kandidatlisten i den rækkefølge, hvori de ønskes anført på stemmesedlen. Kandidatlisten skal indeholde oplysning om, hvorvidt kandidaterne er opstillet i en bestemt rækkefølge (partiliste), jf. § 86, eller om de er sideordnet opstillet, jf. § 85.

Stk. 3. Kandidatlisten skal indeholde oplysning om kandidatlistens listebetegnelse, jf. § 24 a. Listebetegnelsen skal ved kandidaternes underskrift være godkendt af disse.

Stk. 4. Kandidatlisten skal være underskrevet af kandidatlistens repræsentant, jf. § 23 a, og indeholde oplysning om repræsentantens navn, bopæl og kontaktoplysninger.

§ 24 a. Kandidatlister for et parti, der den 1. august i valgåret er opstillingsberettiget til folketingsvalg, skal som listebetegnelse anvende partiets navn til folketingsvalg eller en betegnelse, hvori dette navn indgår. Tilsvarende gælder kandidatlister for det tyske mindretals parti.

Stk. 2. Andre kandidatlister kan som listebetegnelse ikke anvende navnet på et af de partier, der er nævnt i stk. 1, en betegnelse, hvori dette navn indgår, eller en betegnelse, der kan give anledning til, at kandidatlisten forveksles med kandidatlister for et af disse partier.

Stk. 3. Som listebetegnelse kan ikke anvendes enkelte bogstaver (A, B, C osv.) eller en kombination af bogstaver, der ikke danner et ord (RV, CD, SF, KRF osv.).

Stk. 4. En listebetegnelse kan ikke anvendes, såfremt det ved endelig dom er fastslået eller der i øvrigt er grund til at antage, at en anden på andet grundlag end reglerne i stk. 2 har eneret til listebetegnelsen. Listebetegnelsen kan dog anvendes, hvis indehaveren af eneretten har samtykket i kandidatlistens brug af listebetegnelsen.

Stk. 5. Viser det sig, at det ved endelig dom er fastslået eller der i øvrigt er grund til at antage, at en anden på andet grundlag end reglerne i stk. 2 har eneret til listebetegnelsen for en godkendt kandidatliste, jf. § 27, og samtykker indehaveren af eneretten ikke i kandidatlistens brug af listebeteg-

nelsen, kan valgbestyrelsen tilbagekalde godkendelsen. Kandidatlistens ret til at deltage i valget bortfalder.

§ 25. Kandidatlisten skal være underskrevet af det fornødne antal vælgere som stillere, jf. § 19, stk. 2 og 3. Stillerne skal underskrive enten på selve kandidatlisten eller på genparter af denne. Genparterne skal i givet fald sammenhæftes med originalen, inden kandidatlisten indleveres. Kandidatlister, der i henhold til § 19, stk. 4, er fritaget for kravet om indsamling af underskrifter fra et mindsteantal stillere, skal dog ikke indeholde underskrifter fra stillere.

Stk. 2. Kandidatlisten skal indeholde oplysning om hver enkelt stillers navn, personnummer og bopæl. For stillere, der har valgtret efter § 1, stk. 2, skal i stedet for personnummer opgives fødselsdato.

Stk. 3. Stillerne tiltræder ved deres underskrift, at den pågældende kandidatliste stiller op til kommunalvalget henholdsvis regionalvalget med de på underskrifttidspunktet anførte kandidater og den anførte listebetegnelse, jf. § 24 a.

Stk. 4. Kandidatlistens repræsentant, jf. § 23 a, godkender ved sin underskrift de på kandidatlisten anførte kandidater, såfremt kandidatlisten er fritaget for kravet om indsamling af underskrifter fra et mindsteantal stillere, jf. § 19, stk. 4.

Stk. 5. Kandidatlistens repræsentant, jf. § 23 a, kan efterfølgende foretage ændringer i kandidaternes rækkefølge, ændre i kandidatlistens opstillingsform, jf. § 24, stk. 2, og slette en eller flere kandidater fra kandidatlisten, inden kandidatlisten indleveres til formanden for valgbestyrelsen.

§ 26. En indleveret kandidatliste kan af kandidatlistens repræsentant, jf. § 23 a, tilbagekaldes over for valgbestyrelsens formand senest kl. 12 mandagen 43 dage før valgdagen. En vælger, der som stiller har underskrevet en kandidatliste, kan ikke særskilt kalde sin underskrift tilbage, når listen er indleveret til valgbestyrelsens formand.

§ 26 a. Efter udløbet af fristen for indlevering af kandidatlister, der i henhold til § 19, stk. 4, ønsker at blive fritaget for kravet om indsamling af underskrifter fra et mindsteantal stillere, jf. § 23, stk. 1, 3. pkt., skal valgbestyrelsen senest kl. 12 tirsdagen 8 uger før valgdagen meddele kandidatlisten, om valgbestyrelsen fritager kandidatlisten for kravet om indsamling af underskrifter fra et mindsteantal stillere.

Valgbestyrelsens godkendelse af kandidatlisterne

§ 27. Efter udløbet af fristerne for seneste indlevering af kandidatlister, jf. § 23, stk. 1, 1. og 3. pkt., skal valgbestyrelsen undersøge, om de rettidigt indleverede kandidatlister er gyldige, jf. §§ 19, 20 og 23-25. Valgbestyrelsen skal endvidere undersøge om kandidaterne på hver enkelt kandidatliste kan godkendes, eller om nogen af kandidaterne skal slettes af kandidatlisterne, jf. §§ 28-31.

Stk. 2. Hvis valgbestyrelsen finder, at en kandidatliste på grund af væsentlige mangler må erklæres ugyldig, eller at en eller flere kandidater skal slettes af kandidatlisten efter reglerne i §§ 28-30, skal valgbestyrelsen senest lørdagen 45 dage før valgdagen underrette kandidatlistens repræsentant, jf. § 23 a, herom. Senest kl. 12 mandagen 43 dage før valgdagen kan der foretages en afhjælpning af manglerne eller

indleveres en ny kandidatliste, jf. dog stk. 3. Valgbestyrelsens formand træffer herefter afgørelse om kandidatlistens gyldighed og om godkendelsen af kandidaterne. Afgørelsen indføres i valgbogen, og en udskrift heraf sendes til kandidatlistens repræsentant, jf. § 23 a.

Stk. 3. Formanden for valgbestyrelsen kan afvise at modtage kandidatlistes, der åbenbart ikke er gyldige, jf. §§ 19, 20 og 23-25.

Stk. 4. Såfremt der på en kandidatliste er opstillet en kandidat, der ikke har dansk indfødsret, skal valgbestyrelsen give den pågældende kandidat meddelelse om, hvorvidt den pågældende kandidatliste, herunder den pågældendes kandidatur, er godkendt.

§ 28. En kandidat, der ikke opfylder de valgbarhedsbetingelser, der er angivet i § 3, skal slettes af kandidatlisten.

§ 29. En kandidat, der ikke ved sin underskrift på kandidatlisten har givet sit tilsagn om at virke som kandidat, skal slettes af kandidatlisten.

§ 30. Ingen kan være kandidat på mere end én kandidatliste. En kandidat, der har underskrevet flere kandidatlistes, kan ikke anses for kandidat på nogen af kandidatlistesne.

§ 31. Overstiger antallet af kandidater på en kandidatliste det antal, der er angivet i § 21, stk. 1, skal valgbestyrelsen slette de overskydende kandidater af kandidatlisten. Den kandidat, der er anført nederst på kandidatlisten, slettes først, derefter den, der er anført næstnederst, og så fremdeles.

Stk. 2. Overstiger det samlede antal kandidater på kandidatlistes, der indgår listeforbund, det antal kandidater, der er angivet i § 21, stk. 2, nedsættes de enkelte kandidatlistes kandidatantal forholdsmæssigt, jf. stk. 3. De overskydende kandidater på hver kandidatliste slettes som angivet i stk. 1.

Stk. 3. Giver den forholdsmæssige fordeling ikke hele tal og derfor, når brøkerne bortkastes, ikke det tilladte antal kandidater, forhøjes de største brøker, indtil antallet er nået. Er to eller flere kandidatlistes lige berettiget til en kandidatplads, foretages lodtrækning ved valgbestyrelsens foranstaltning.

Stk. 4. Det indføres i valgbogen, hvilke kandidater der er slettet efter reglerne i stk. 1-3, og en udskrift heraf sendes til kandidatlistens repræsentant, jf. § 23 a.

Bogstavbetegnelser for kandidatlistes

§ 32. Valgbestyrelsen tildeler de godkendte kandidatlistes en bogstavbetegnelse efter reglerne i §§ 33-36. På stemmesedlen anføres kandidatlistesne med bogstavbetegnelsen og i alfabetisk rækkefølge efter denne.

§ 33. Kandidatlistes, hvis listebetegnelse er navnet på et parti, der den 1. august i valgåret er opstillingsberettiget til folketingsvalg, eller i hvis listebetegnelse indgår et sådant navn, skal tildeles partiets bogstavbetegnelse til folketingsvalg. Tilsvarende gælder kandidatlistes, hvis listebetegnelse er navnet på det tyske mindretals parti, eller listebetegnelser, hvori dette navn indgår.

Stk. 2. De bogstavbetegnelser, der er omfattet af stk. 1, kan ikke tildeles andre kandidatlistes.

Stk. 3. Snarest muligt efter det tidspunkt, der er anført i stk. 1, bekendtgør økonomi- og indenrigsministeren i Statstidende, hvilke bogstavbetegnelser der er tildelt de partier, der er nævnt i stk. 1.

§ 34. Kandidatlistes, der ikke er omfattet af reglerne i § 33, tildeles en af de bogstavbetegnelser, der ikke er forbeholdt efter reglerne i § 33, stk. 2. Bogstavet X kan dog ikke tildeles nogen kandidatliste.

Stk. 2. Hvis flere kandidatlistes har samme listebetegnelse, skal de tildeles samme bogstavbetegnelse, såfremt de anmoder herom. Tilsvarende gælder, hvis flere kandidatlistes, bortset fra en betegnelse, der angiver et særligt lokalt eller andet tilhørsforhold, har samme listebetegnelse.

Stk. 3. Skriftlig anmodning om tildeling af samme bogstavbetegnelse skal indleveres til valgbestyrelsens formand samtidig med indlevering af kandidatlisten. Anmodningen skal for hver kandidatliste være underskrevet af kandidatlistens repræsentant, jf. § 23 a.

§ 35. Hvis flere kandidatlistes skal have tildelt samme bogstavbetegnelse, føjes et tal til bogstavbetegnelsen (A. 1, A. 2, A. 3 osv.) i den rækkefølge, hvori kandidatlistesne er indleveret.

§ 36. Hvis det ikke er muligt at tildele en bogstavbetegnelse til alle de kandidatlistes, der er omfattet af reglerne i § 34, gælder følgende:

- 1) En tidligere indleveret kandidatliste går ved tildelingen af en bogstavbetegnelse forud for en senere indleveret.
- 2) Kandidatlistes, der ikke er tildelt en bogstavbetegnelse, anføres nederst på stemmesedlen i alfabetisk rækkefølge efter deres listebetegnelse.

Listeforbund og valgforbund

§ 37. Kandidatlistes, der er tildelt samme bogstavbetegnelse, kan støtte hinanden ved at indgå listeforbund. Mellem disse kandidatlistes kan kun indgås ét listeforbund.

§ 38. Kandidatlistes, der ikke er tildelt samme bogstavbetegnelse, kan støtte hinanden ved at indgå valgforbund. Hver kandidatliste kan kun indgås ét valgforbund.

Stk. 2. Kandidatlistes, der har indgået listeforbund, betragtes som én kandidatliste ved anvendelse af reglerne i stk. 1.

§ 39. Kandidatlistes, der har indgået listeforbund eller valgforbund, betragtes som én kandidatliste ved opgørelsen af, hvor mange mandater der ved valget er tilfaldet de enkelte kandidatlistes, jf. § 81, stk. 2.

Stk. 2. Kandidatlistes, der har indgået listeforbund, anføres i samme felt på stemmesedlen, jf. § 46, stk. 3.

§ 40. Skriftlig anmeldelse om indgåede listeforbund og valgforbund skal indleveres til valgbestyrelsens formand senest kl. 12 mandagen 43 dage før valgdagen. Anmeldelsen skal for hver kandidatliste være underskrevet af kandidatlistens repræsentant, jf. § 23 a.

§ 41. En kandidatliste kan trækkes tilbage fra et anmeldt listeforbund eller valgforbund. Skriftlig meddelelse om tilbagetrækning fra anmeldte listeforbund eller valgforbund skal indleveres til valgbestyrelsens formand senest kl. 12 mandagen 43 dage før valgdagen. Meddelelsen skal være underskrevet af kandidatlistens repræsentant, jf. § 23 a.

Stk. 2. Tilbagetrækning af en kandidatlistes deltagelse i et forbund medfører ikke, at det anmeldte forbund bortfalder for de øvrige deltagere i forbundet. Tilsvarende gælder i tilfælde af mangler ved anmeldelse af et forbund.

§ 42. Hvis der er anmeldt listeforbund eller valgforbund i strid med reglerne i §§ 37-38, gælder følgende:

- 1) Er der indgået flere listeforbund mellem kandidatlister, der er tildelt samme bogstavbetegnelse, anses ingen af listeforbundene for indgået.
- 2) Har en kandidatliste eller et listeforbund indgået flere valgforbund, anses kandidatlisten henholdsvis listeforbundet ikke som deltager i nogen af forbundene.
- 3) Hvis der i et valgforbund indgår flere kandidatlister, der er tildelt samme bogstavbetegnelse, anses ingen af disse kandidatlister som deltager i valgforbundet, medmindre kandidatlisterne tillige indgår i ét listeforbund.

§ 43. De godkendte kandidatlister, herunder samtlige kandidaters navne, samt oplysning om anmeldte listeforbund og valgforbund bekendtgøres af kommunalbestyrelsen. Bekendtgørelse sker ved opslag de steder i kommunen, hvor enhver vælger kan brevstemme, jf. § 59, når fristen for anmeldelse af liste- og valgforbund er udløbet. Regionsvalgbestyrelsen underretter de pågældende kommunalbestyrelser om de godkendte kandidatlister og anmeldte forbund til regionsrådsvalget.

Stk. 2. Kandidatlisterne, herunder oplysninger om de enkelte kandidater og kandidatlisternes opstillingsform, jf. §§ 23-25, deres anmodning om bogstavbetegnelse, jf. § 34, og deres anmeldelse af liste- og valgforbund, jf. §§ 37 og 38, må ikke gøres offentligt tilgængelige, før bekendtgørelsen efter stk. 1 af de godkendte kandidatlister har fundet sted.

Legitimation som tilskudsansøger efter partistøtteloven

§ 44. Samtidig med indleveringen af kandidatlisten til valgbestyrelsens formand kan anmeldes, hvilken forening eller hvilke vælgere i kommunen henholdsvis regionen, der er berettiget til på kandidatlistens vegne at ansøge om og modtage tilskud efter lov om økonomisk støtte til politiske partier m.v. Anmeldelsen, der skal være skriftlig, skal være underskrevet af kandidatlistens repræsentant, jf. § 23 a.

Stk. 2. Hvis der ikke sker anmeldelse efter stk. 1, gælder reglerne i nævnte lov om, hvem der er berettiget til på kandidatlistens vegne at ansøge om og modtage tilskud.

Stemmesedler

§ 45. Stemmesedlen skal indeholde bogstavbetegnelsen og listebetegnelsen for samtlige godkendte kandidatlister til valget i kommunen henholdsvis regionen. Stemmesedlen skal endvidere indeholde navnene på samtlige godkendte kandidater på kandidatlisterne, jf. dog § 48.

§ 46. Kandidatlisterne anføres på stemmesedlen i særskilte felter, jf. dog stk. 3. Felterne anføres i alfabetisk rækkefølge efter bogstavbetegnelsen. Kandidatlister, der ikke er tildelt nogen bogstavbetegnelse, jf. § 36, anføres nederst på stemmesedlen i alfabetisk rækkefølge efter listebetegnelsen.

Stk. 2. Hvis flere kandidatlister er tildelt samme bogstavbetegnelse, anføres de pågældende kandidatlister i indbyrdes rækkefølge efter det tal, der er tilføjet bogstavbetegnelsen.

Stk. 3. Kandidatlister, der har indgået listeforbund, anføres i samme felt. Inden for feltet anføres de enkelte kandidatlister i rubrikker ved siden af hinanden under den fælles bogstavbetegnelse og listebetegnelse.

§ 47. Kandidaternes navne anføres på stemmesedlen i feltet henholdsvis rubrikken for den pågældende kandidatliste. Kandidaternes navne anføres i den rækkefølge, der er angivet på kandidatlisten, enten under hinanden eller i kolonner ved siden af hinanden. Hvis kandidaterne er opstillet i en bestemt rækkefølge (partiliste), sættes foran kandidaternes navne et nummer, der angiver denne rækkefølge.

§ 48. Hvis det af hensyn til stemmesedlens størrelse og overskuelighed er nødvendigt, kan økonomi- og indenrigsministeren efter ansøgning fra valgbestyrelsen godkende, at kandidaternes navne ikke bliver anført på stemmesedlen til valget i kommunen henholdsvis regionen. Såfremt kandidaternes navne ikke anføres på stemmesedlen, skal stemmesedlen udformes således, at der inden for feltet henholdsvis rubrikken for hver kandidatliste er plads til, at vælgeren kan skrive et kandidatnavn.

Stk. 2. Valgbestyrelsens ansøgning efter stk. 1 skal indsendes til økonomi- og indenrigsministeren snarest muligt efter udløbet af fristerne for seneste indlevering af kandidatlister, jf. § 23, stk. 1, 1. og 3. pkt.

Stk. 3. I forbindelse med meddelelse af godkendelse efter stk. 1 fastsætter økonomi- og indenrigsministeren de særlige regler om afstemningen på valgdagen, jf. § 51, stk. 3, § 54, stk. 1 og 2, og § 55, stk. 4, samt om opgørelsen af afstemningen, jf. § 74, der skal gælde som følge af, at kandidaternes navne ikke anføres på stemmesedlen.

§ 49. Økonomi- og indenrigsministeren fastsætter nærmere regler om stemmesedlens indhold og udformning.

§ 50. Regionsvalgbestyrelsen sørger for, at det nødvendige antal stemmesedler og opslag til regionsrådsvalget er afleveret til vedkommende kommunalbestyrelser senest søndagen 2 dage før valgdagen.

Kapitel 5

Afstemning på valgdagen

§ 51. Afstemningen foregår i de samme afstemningsområder som valg til Folketinget. I hvert afstemningsområde foregår afstemningen på ét afstemningssted.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen sørger for lokaler til afstemningen samt for det fornødne antal stemmerum og stemmekasser. Stemmerum skal være indrettet således, at der kan afgives stemme, uden at andre kan se, hvorledes vælgeren stemmer. Stemmerum skal være forsynet med det fornødne

udstyr til stemmeafgivning. Stemmekasser skal være indrettet således, at ingen stemmeseddel kan tages ud, uden at stemmekassen åbnes. Stemmekasser skal kunne låses eller forsegles. På hvert afstemningssted skal findes særskilte stemmekasser til brug ved kommunalbestyrelsesvalg og regionsrådsvalg.

Stk. 3. I stemmelokalerne skal der være opslag, der angiver samtlige godkendte kandidatlistor til kommunalbestyrelsesvalget og regionsrådsvalget med angivelse af disses bogstavbetegnelse og listebetegnelse og med kandidaternes navne i den rækkefølge, hvori de er anført på stemmesedlen. Opslagene skal tillige indeholde oplysning om indgåede listeforbund og valgforbund.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen sørger i øvrigt for, at der på hvert afstemningssted er truffet de fornødne forberedelser til afstemningen, herunder at valgstyrene og de tilfornordnede vælgere er gjort bekendt med deres opgaver på valgdagen.

§ 52. Afstemningen begynder kl. 8, jf. dog stk. 2, og fortsætter til kl. 20, og så længe der endnu derefter indfinder sig vælgere for at stemme. Afstemningen sluttet, når ingen vælger tilkendegiver at ville stemme, uanset at der gives opfordring hertil.

Stk. 2. For øerne Agersø, Anholt, Askø, Avernakø, Barsø, Birkholm, Bjørnø, Baagø, Drejøl, Egholm, Endelave, Fejøl, Femøl, Fur, Hjarnøl, Hjortøl, Lyøl, Mandøl, Nekseløl, Omøl, Orøl, Sejerøl, Skarøl, Strynøl, Tunøl, Venøl og Aarøl kan kommunalbestyrelsen, såfremt der på den pågældende ø ligger et afstemningssted, på et møde senest 15 dage før valgdagen træffe afgørelse om, at afstemningen på øen først begynder kl. 9.

Stk. 3. Inden stemmeafgivningens begyndelse skal tilfornordnede vælgere vise de tilstedeværende, at stemmekasserne er tomme. Derefter skal kasserne straks låses eller forsegles.

§ 53. Valgret udøves ved personligt fremmøde på afstemningsstedet. Vælgeren skal inden stemmeafgivningen aflevere sit valgkort til valglisteføreren. Har en vælger ikke medbragt valgkort, udskrives et valgkort. Valglisteføreren skal forlange, at vælgeren giver oplysning om sin fødselsdato. Vælgeren skal i øvrigt på forespørgsel give oplysning om sit navn og sin bopæl. Hvis der er tvivl om en vælgers identitet, skal denne fastslås, om fornødent ved fremlæggelse af dokumentation herfor. Derefter, og når valglisteføreren har afmærket vælgerens navn på valglisten, udleveres til vælgeren én stemmeseddel til kommunalbestyrelsesvalget og én stemmeseddel til regionsrådsvalget.

Stk. 2. Såfremt en vælger kun ønsker at benytte den ene af de udleverede stemmesedler, skal den stemmeseddel, der ikke ønskes benyttet, tilbageleveres til den tilfornordnede vælger, der registrerer stemmesedlen som tilbageleveret.

§ 53 a. En vælger kan efter ansøgning afgive sin stemme på valgdagen på et andet afstemningssted i sin bopælskommune end det, vælgeren er tilknyttet i henhold til valglisten, jf. § 8, såfremt ændringen af afstemningssted er begrundet i vælgerens handicap eller nedsatte førlighed.

Stk. 2. Ansøgning om at afgive stemme på et andet afstemningssted i bopælskommunen skal indgives senest kl.

12 8 dage før valgdagen til kommunalbestyrelsen i vælgerens bopælskommune. Ansøgning skal indgives forud for hvert valg til kommunalbestyrelser og regionsråd og kan tidligst indgives 4 uger før valgdagen.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at en vælger, hvis ansøgning i henhold til stk. 1 er imødekommet, slettes fra valglisten på det afstemningssted, vælgeren oprindelig var tilknyttet, og tilføjes valglisten på det afstemningssted, som vælgeren er overført til.

Stk. 4. Økonomi- og indenrigsministeren fastsætter nærmere regler om ændring af afstemningssted efter ansøgning for vælgere med handicap eller nedsat førlighed.

§ 54. Stemmeafgivningen sker i stemmerummet, hvor kun vælgeren må være til stede. På stemmesedlen sætter vælgeren et kryds ved en listebetegnelse eller et kandidatnavn.

Stk. 2. En vælger kan få ombyttet en stemmeseddel, hvis den er fejlagtigt afkrydset eller ved uagtsomhed gjort ubrugelig. Ombytning kan ikke ske, efter at stemmesedlen er lagt i stemmekassen.

Stk. 3. Når stemmeafgivningen er foretaget, sammenfolder vælgeren stemmesedlen, således at ingen kan se, hvordan der er stemt. Derefter lægger vælgeren stemmesedlen i den stemmekasse, der er beregnet dertil, i overværelse af en tilfornordnet vælger.

§ 55. Vælgere, der på grund af manglende førlighed, svagelighed eller lignende ikke kan bevæge sig ind i stemmelokalet eller stemmerummet eller i øvrigt foretage stemmeafgivningen på den foreskrevne måde, jf. § 54, kan forlange fornøden hjælp til stemmeafgivningen, jf. dog stk. 4. Hjælp til stemmeafgivningen kan ydes ved personlig bistand, jf. stk. 2, og ved brug af eventuelle hjælpemidler, der skal stilles til rådighed ved stemmeafgivningen, jf. stk. 5. Der kan herved ske de nødvendige lempelser i den foreskrevne fremgangsmåde, herunder gives adgang til at foretage stemmeafgivning umiddelbart uden for stemmelokalet.

Stk. 2. Personlig bistand til stemmeafgivning ydes af 2 valgstyrelser eller tilfornordnede vælgere. I stedet for den ene valgstyrelse eller tilfornordnede vælger kan vælgeren forlange personlig bistand til stemmeafgivningen af en person, der er udpeget af vælgeren selv. Tilkendegiver vælgeren over for en valgstyrelse eller tilfornordnet vælger udtrykkeligt og utvetydigt et ønske herom, og er vælgerens ønske begrundet i en umiddelbart konstaterbar eller dokumenterbar fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, kan den personlige bistand ydes alene af en person, der er udpeget af vælgeren selv.

Stk. 3. En kandidat, der er opstillet i kommunen eller regionen, må ikke som valgstyrelse eller tilfornordnet vælger yde personlig bistand til stemmeafgivning.

Stk. 4. Personlig bistand til afkrydsning af en stemmeseddel kan kun ydes, såfremt vælgeren umiddelbart over for den eller dem, der yder personlig bistand, utvetydigt kan tilkendegive, på hvilken kandidatliste eller hvilken kandidat vælgeren ønsker at stemme.

Stk. 5. Økonomi- og indenrigsministeren kan fastsætte regler om hjælpemidler, der skal stilles til rådighed ved stemmeafgivningen.

§ 56. Valgstyrelserne kan bestemme, at der i stemmelokalet foruden de personer, som forestår afstemningen, kun må opholde sig vælgere, der skal afgive stemme. Endvidere kan valgstyrelserne begrænse antallet af tilstedeværende vælgere, når ordensmæssige hensyn kræver det. Valgstyrelserne påser, at vælgerne ikke udsættes for valgagitation eller anden form for holdningsmæssig påvirkning i valglokalerne eller andre steder i umiddelbar tilknytning hertil. De tilstedeværende skal i øvrigt rette sig efter valgstyrelsernes anvisninger.

§ 57. De personer, der forestår eller yder personlig bistand til afstemningen, må ikke under afstemningen give en vælger råd eller opfordring med hensyn til, hvilken kandidatliste eller hvilken kandidat vælgeren skal stemme på. De personer, der forestår afstemningen, må ikke over for uvedkommende oplyse, om en vælger har været til stede for at afgive stemme, eller i øvrigt oplyse forhold vedrørende en vælgers stemmeafgivning.

Stk. 2. Ingen uvedkommende må føre systematisk kontrol med, at vælgerne møder og afgiver stemme.

§ 58. Når afstemningen er afsluttet, optælles og sammenbindes i særskilte pakker for henholdsvis kommunalbestyrelsesvalget og regionsrådsvalget de stemmesedler, der ikke er udleveret, de stemmesedler, der er tilbageleveret, og de stemmesedler, der er ombyttet. Derefter foretages stemmetælling i overensstemmelse med reglerne i §§ 74-76.

Kapitel 6

Brevstemmeafgivning

Brevstemmeafgivning her i landet

§ 59. Enhver vælger kan brevstemme i enhver kommune her i landet.

§ 60. Vælgere, der er indlagt på sygehus, kan brevstemme på sygehuset.

Stk. 2. Vælgere, der bor eller opholder sig i følgende boformer eller boliger, kan brevstemme i boformen eller boligen:

- 1) Plejehjem og beskyttede boliger, der drives efter reglerne i lov om social service.
- 2) Boformer tilvejebragt efter reglerne i lov om social service for kvinder, som har været udsat for vold, trusler om vold eller tilsvarende krise i relation til familie- eller samlivsforhold.
- 3) Boformer tilvejebragt efter reglerne i lov om social service til midlertidigt eller længerevarende ophold for voksne, der på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har behov herfor, samt boformer for voksne, der drives efter nævnte lovs forsøgsbestemmelser. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at brevstemmeafgivning i de nævnte boformer i stedet skal ske efter reglerne i stk. 4 om brevstemmeafgivning i hjemmet.
- 4) Opholdssteder uden for de pågældendes bolig, hvor kommunen efter reglerne i lov om social service giver tilbud om personlig hjælp, omsorg og pleje m.v. til personer, som på grund af midlertidig eller varigt nedsat

fysisk eller psykisk funktionsevne har behov herfor. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at der ikke skal foretages brevstemmeafgivning i de nævnte opholdssteder uden for de pågældendes bolig.

- 5) Almene plejeboliger, der er omfattet af lov om almene boliger m.v., plejeboliger, der er omfattet af lov om boliger for ældre og personer med handicap, udstøttede private plejeboliger, der er omfattet af lov om leje, og friplejeboliger, der er omfattet af lov om friplejeboliger.
- 6) Øvrige almene ældreboliger, der er omfattet af lov om almene boliger m.v., øvrige ældreboliger, der er omfattet af lov om boliger for ældre og personer med handicap, samt lette kollektivboliger og boliger og hjem for gamle, syge og svagelige, der er omfattet af de i medfør af lov om boligbyggeri og lov om almene boliger m.v. fastsatte forskrifter herom. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at brevstemmeafgivning i de nævnte boligtyper i stedet skal ske efter reglerne i stk. 4 om brevstemmeafgivning i hjemmet.

Stk. 3. Vælgere, der er indsat i en af kriminalforsorgens anstalter eller arresthuse, kan brevstemme i institutionen.

Stk. 4. Vælgere, der på grund af sygdom eller manglende førlighed ikke vil kunne møde frem på afstemningsstedet, kan brevstemme i hjemmet, medmindre de har mulighed for at stemme i en af de institutioner, boformer m.v., der er nævnt i stk. 2. Anmodning om at brevstemme i hjemmet skal indgives senest kl. 18 torsdagen 12 dage før valgdagen. Kommunalbestyrelsen kan fastsætte en senere frist for indgivelsen af anmodningen om at brevstemme i hjemmet, dog senest fredagen før valgdagen. Anmodningen skal indgives til opholdskommunen. Anmodning kan tidligst indgives tirsdagen 4 uger før valgdagen.

Stk. 5. Vælgere, der har bopæl på afsides beliggende øer, der ikke udgør et selvstændigt afstemningsområde, kan brevstemme på øen.

§ 61. Brevstemmer efter § 60, stk. 1 og 3, afgives til 2 stemmemodtagere, der er ansat i kommunens forvaltning eller på institutionen.

Stk. 2. Brevstemmer efter § 60, stk. 2 og 4, afgives til 2 stemmemodtagere, der er udpeget blandt de tilfornede vælgere, jf. § 17, stk. 1. Kommunalbestyrelsen kan dog bestemme, at en af stemmemodtagerne er en person udpeget blandt personale ansat i kommunens forvaltning.

Stk. 3. På de øer, der er nævnt i § 60, stk. 5, udpeger kommunalbestyrelsen en eller flere vælgere til at fungere som brevstemmemodtagere.

§ 62. Brevstemmeafgivning her i landet kan finde sted fra tirsdagen 3 uger før valgdagen, dog senest fredagen før valgdagen. På de steder i kommunerne, hvor enhver vælger kan brevstemme, jf. § 59, kan brevstemmeafgivning dog finde sted fra tirsdagen 6 uger før valgdagen.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal på mindst ét af de steder i kommunen, hvor enhver vælger kan brevstemme, jf. § 59, holde åbent for brevstemmeafgivning som minimum i tidsrummet kl. 9-16 den sidste dag, hvor der kan brevstemmes.

Brevstemmeafgivning på Færøerne, i Grønland og i udlandet

§ 63. Vælgere, der opholder sig på Færøerne eller i Grønland, kan brevstemme på de færøske eller grønlandske folkerregistre eller hos en stemmemodtager, der er udpeget af økonomi- og indenrigsministeren.

Stk. 2. Vælgere, der opholder sig i udlandet, kan brevstemme på en dansk diplomatisk eller konsulær repræsentation eller hos en stemmemodtager, der er udpeget af økonomi- og indenrigsministeren.

Stk. 3. Brevstemmeafgivning kan finde sted fra den 3. tirsdag i august måned i valgåret.

Stk. 4. Økonomi- og indenrigsministeren sørger for, at de danske repræsentationer og andre stemmemodtagere i udlandet bliver underrettet om dagen for afholdelse af de kommunale og regionale valg.

Brevstemmeafgivning på danske skibe i udenrigsfart og danske havanlæg

§ 64. Søfolk og passagerer på danske skibe i udenrigsfart samt personer, der er ansat på danske havanlæg, kan brevstemme på skibet eller havanlægget. Skibsføreren eller den, som skibsføreren har udpeget, henholdsvis havanlæggets chef eller den, som chefen har udpeget, fungerer som stemmemodtager.

Stk. 2. Brevstemmeafgivning kan finde sted fra den 3. tirsdag i august måned i valgåret, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. På danske havanlæg på dansk område kan brevstemmeafgivning finde sted fra tirsdagen 3 uger før valgdagen, dog senest fredagen før valgdagen.

§ 65. Økonomi- og indenrigsministeren sørger for, at skibsførere på danske skibe i udenrigsfart og chefer på danske havanlæg bliver underrettet om dagen for afholdelse af de kommunale og regionale valg.

Stk. 2. Skibsføreren på et dansk skib i udenrigsfart skal sørge for, at der foretages brevstemmeafgivning om bord i så god tid forud for valgdagen, at brevstemmerne kan komme frem til kommunalbestyrelsen inden afstemningens begyndelse på valgdagen, medmindre tvingende og uopsættelige skibsforretninger er til hinder herfor. Tilsvarende regler gælder for danske havanlæg.

Brevstemmematerialet

§ 66. Brevstemmematerialet består af en stemmeseddel til kommunalbestyrelsesvalget med tilhørende konvolut, en stemmeseddel til regionsrådsvalget med tilhørende konvolut samt følgebrev og yderkuvert. Økonomi- og indenrigsministeren bestemmer brevstemmematerialets nærmere indhold og udformning.

Stk. 2. Økonomi- og indenrigsministeren tilvejebringer brevstemmematerialet. Brevstemmematerialet skal senest fra den 3. tirsdag i maj måned i valgåret findes hos kommunerne og skal senest fra den 3. tirsdag i august måned i valgåret findes på de danske repræsentationer i udlandet samt om bord i danske skibe i udenrigsfart og på danske havanlæg uden for dansk område.

Stk. 3. Økonomi- og indenrigsministeren kan bestemme, at følgebrev og yderkuverter, der er tilvejebragt af kommunalbestyrelsen, skal sidestilles med følgebrev og yderkuverter tilvejebragt af økonomi- og indenrigsministeren.

Fremgangsmåden ved brevstemmeafgivning

§ 67. Vælgere, der ønsker at brevstemme, skal vise fornøden legitimation til brevstemmemodtageren. Herefter udleveres brevstemmematerialet, jf. § 66.

Stk. 2. På stemmesedlen anfører vælgeren listebetegnelsen eller bogstavbetegnelsen for en kandidatliste, der er opstillet i den kommune henholdsvis region, hvor vælgeren er optaget på valglisten. Ønsker vælgeren at stemme på en bestemt kandidat, der er opstillet i den pågældende kommune henholdsvis region, anfører vælgeren navnet på kandidaten, eventuelt med tilføjelse af listebetegnelsen eller bogstavbetegnelsen for den kandidatliste, kandidaten er opstillet på.

Stk. 3. Vælgeren udfylder stemmesedlen uden overværelse af andre og lægger den i konvolutten. Derefter udfylder vælgeren følgebrevet og underskriver dette i overværelse af stemmemodtageren, der attesterer stemmeafgivningen. Vælgeren lægger herefter konvolutten med stemmeseddel samt følgebrevet i yderkuverten og lukker yderkuverten i overværelse af stemmemodtageren. Vælgeren udfylder yderkuverten med sit navn, sin fødselsdato og sin bopæl i overværelse af stemmemodtageren.

Stk. 4. Hvis vælgeren ikke er i stand til at udfylde stemmesedlen eller udfylde og underskrive følgebrevet, eller hvis vælgeren i øvrigt ønsker personlig bistand i forbindelse med brevstemmeafgivningen, skal den eller de stemmemodtagere, brevstemmen afgives til, yde den fornødne hjælp, jf. dog stk. 6. Hjælp til stemmeafgivningen kan ydes ved personlig bistand og ved brug af eventuelle hjælpemidler, der skal stilles til rådighed ved brevstemmeafgivningen, jf. § 69, 2. pkt. Ud over stemmemodtageren eller, hvis der medvirker flere stemmemodtagere, i stedet for den ene af disse kan vælgeren forlange personlig bistand til stemmeafgivningen af en person, der er udpeget af vælgeren selv. Tilkendegiver vælgeren over for stemmemodtageren udtrykkeligt og utvetydigt et ønske herom, og er vælgerens ønske begrundet i en umiddelbart konstaterbar eller dokumenterbar fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, kan den personlige bistand ydes alene af en person, der er udpeget af vælgeren selv. Er der ydet personlig bistand, skal dette fremgå af følgebrevet.

Stk. 5. En kandidat, der er opstillet i kommunen eller regionen, må ikke som stemmemodtager yde personlig bistand til stemmeafgivning.

Stk. 6. Personlig bistand til udfyldning af stemmesedlen kan kun ydes, såfremt vælgeren umiddelbart over for den eller dem, der yder personlig bistand, utvetydigt kan tilkendegive, på hvilken kandidatliste eller hvilken kandidat vælgeren ønsker at stemme.

Stk. 7. Yderkuverten sendes til kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor vælgeren er optaget på valglisten.

Stk. 8. Stemmemodtageren påser, at vælgere, der ønsker at brevstemme, ikke udsættes for valgagitation eller anden form for holdningsmæssig påvirkning i umiddelbar tilknytning til brevstemmeafgivningen.

§ 68. Stemmemodtagere og personer, der yder personlig bistand til stemmeafgivningen, må ikke i forbindelse med brevstemmeafgivningen give en vælger råd eller opfordring med hensyn til, hvilken kandidatliste eller hvilken kandidat vælgeren skal stemme på. Stemmemodtagere må ikke over for uvedkommende oplyse, om en vælger har afgivet brevstemme, eller i øvrigt oplyse forhold vedrørende en vælgers stemmeafgivning.

Stk. 2. Ingen uvedkommende må føre systematisk kontrol med, om vælgere afgiver brevstemme.

§ 69. Økonomi- og indenrigsministeren fastsætter nærmere regler om tilrettelæggelse og gennemførelse af brevstemmeafgivning samt om fremgangsmåden ved afgivelse af brevstemme. Økonomi- og indenrigsministeren kan fastsætte regler om hjælpemidler, der skal stilles til rådighed ved brevstemmeafgivningen.

Modtagelse og kontrol af brevstemmer

§ 70. Kommunalbestyrelsen anfører tidspunktet for modtagelsen af en brevstemme på yderkuverten. I en protokol anføres det antal brevstemmer, der modtages, og datoen herfor samt det antal brevstemmer, der videresendes til andre kommuner, jf. stk. 2, og datoen herfor. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at protokollen føres elektronisk. Økonomi- og indenrigsministeren fastsætter regler om protokollens indhold og udformning.

Stk. 2. Hvis afsenderen efter sin bopælsangivelse på yderkuverten har bopæl i en anden kommune, skal kommunalbestyrelsen straks videresende brevstemmen til denne.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen samler og opgør antallet af brevstemmer for hvert afstemningsområde i kommunen, hvor afsenderne efter deres bopælsangivelse på yderkuvertene er optaget på valglisten. Kommunalbestyrelsen sørger for, at brevstemmerne inden afstemningens begyndelse er afleveret til valgstyrene på afstemningsstedet i det pågældende afstemningsområde, jf. dog stk. 4.

Stk. 4. Hvis der for et afstemningsområde er modtaget færre end 5 brevstemmer, skal brevstemmerne efter kommunalbestyrelsens bestemmelse overføres til et afstemningsområde, hvor der er modtaget mindst 5 brevstemmer, og afleveres til valgstyrene for dette afstemningsområde, der undersøger, om brevstemmerne kan komme i betragtning, jf. § 71. Såfremt en overført brevstemme kan komme i betragtning, skal valgstyrene optage den pågældende vælger på valglisten, påføre valglisten en bemærkning om årsagen til optagelsen på valglisten og i øvrigt følge den fremgangsmåde, der er angivet i § 72, stk. 1, vedrørende brevstemmer, der kan komme i betragtning. Valgstyrene skal endvidere give meddelelse til valgstyrene for det oprindelige afstemningsområde om, at den pågældende vælger skal slettes af valglisten for dette afstemningsområde, inden afstemningen begynder. På valglisten for det oprindelige afstemningsområde anføres årsagen til, at vælgeren er slettet af valglisten, og i hvilket afstemningsområde vælgeren i stedet er blevet optaget på valglisten. Såfremt en overført brevstemme ikke kan komme i betragtning, skal valgstyrene følge den fremgangsmåde, der er angivet i § 72, stk. 2, og der foretages in-

gen rettelser af valglisten i de pågældende to afstemningsområder.

Stk. 5. Hvis det på grundlag af oplysningerne om afsenderen på yderkuverten ikke kan afgøres, i hvilket afstemningsområde afsenderen er optaget på valglisten, bestemmer kommunalbestyrelsen, hvilket afstemningsområde den pågældende brevstemme skal henregnes til i henseende til valgstyrenes kontrol af, om brevstemmen kan komme i betragtning, jf. § 71.

§ 71. Valgstyrene gennemgår brevstemmerne inden afstemningens begyndelse og om nødvendigt 1 eller 2 dage før valgdagen. Yderkuvertene åbnes, og det undersøges, om brevstemmerne kan komme i betragtning. Ved gennemgangen, herunder ved undersøgelsen og afgørelsen af, om en brevstemme kan komme i betragtning, skal medvirke mindst 2 valgstyrene.

Stk. 2. En brevstemme kan ikke komme i betragtning, såfremt

- 1) afsenderen ikke er opført på valglisten eller ikke længe har fast bopæl i kommunen henholdsvis regionen,
- 2) afsenderen er død inden valgdagen,
- 3) yderkuverten indeholder flere end ét følgebrev og én konvolut til hvert af de pågældende valg,
- 4) der ikke er anvendt det brevstemmemateriale, som økonomi- og indenrigsministeren har tilvejebragt,
- 5) den foreskrevne fremgangsmåde ved brevstemmeafgivningen ikke har været fulgt eller
- 6) brevstemmen ikke er afgivet inden for de frister, der er nævnt i § 62, stk. 1, § 63, stk. 3, og § 64, stk. 2 og 3.

Stk. 3. Er der fra samme vælger modtaget mere end én brevstemme til hvert valg, der kan komme i betragtning, kommer kun den sidst afgivne brevstemme i betragtning.

§ 72. Når en brevstemme kan komme i betragtning, sættes et mærke ved vælgerens navn på valglisten, der angiver, at vælgeren har afgivet brevstemme. Hvis yderkuverten foruden følgebrev kun indeholder en konvolut til et af valgene, sættes tillige et mærke, der angiver, hvilket af valgene vælgeren har afgivet brevstemme til. Den uåbnede konvolut og følgebrevet lægges på ny i yderkuverten og opbevares, indtil afstemningen er afsluttet. Derefter tages konvolutterne ud af yderkuvertene og lægges i en af stemmekasserne til stemmesedler til det pågældende valg. Konvolutterne åbnes først i forbindelse med stemmeoptællingen.

Stk. 2. Når en brevstemme ikke kan komme i betragtning, anføres årsagen hertil på yderkuverten, og den uåbnede konvolut og følgebrevet lægges på ny i yderkuverten.

Stk. 3. Brevstemmer, der modtages af valgstyrene efter afstemningens begyndelse, påtegnes om modtagelsestidspunktet og kommer ikke i betragtning.

§ 73. En vælger, der har afgivet en brevstemme, der er taget i betragtning, kan ikke stemme til det eller de pågældende valg ved afstemningen på valgdagen.

Kapitel 7

Opgørelse af afstemningen

Stemmeoptælling på afstemningsstedet

§ 74. Når afstemningen er afsluttet, foretager valgstyrelserne og de tilfornordede vælgere, jf. dog § 78 a, stemmeoptælling på afstemningsstedet. Stemmeoptællingen er offentlig. Særskilt for kommunalbestyrelsesvalget og regionsrådsvalget optælles, hvor mange stemmer der ved afstemningen er afgivet for hver af kandidatlisterne. For hvert listeforbund optælles, hvor mange stemmer der anses for afgivet for listeforbundet. Dette stemmetal sammentælles derefter med stemmetallene for de enkelte kandidatlistes i listeforbundet.

Stk. 2. En stemme er afgivet for den kandidatliste, inden for hvis felt henholdsvis rubrik på stemmesedlen vælgeren har sat kryds. Har vælgeren sat kryds såvel ud for den fælles listebetegnelse for kandidatlistes, der har indgået et listeforbund, som i rubrikken for en af de kandidatlistes, der deltager i listeforbundet, anses stemmesedlen ligeledes som afgivet for den pågældende kandidatliste. Har vælgeren alene sat kryds ved den fælles listebetegnelse for de kandidatlistes, der har indgået et listeforbund, anses stemmen som afgivet for listeforbundet og henføres ikke til nogen af de kandidatlistes, der deltager i listeforbundet. Tilsvarende gælder, hvis vælgeren har sat kryds i rubrikken for to eller flere af de kandidatlistes, der deltager i listeforbundet.

Stk. 3. En brevstemme er afgivet for den kandidatliste, hvis listebetegnelse eller bogstavbetegnelse vælgeren har anført på brevstemmesedlen. Har vælgeren på brevstemmesedlen anført navnet på en kandidat, anses stemmen som afgivet for den pågældende kandidatliste. Har vælgeren på brevstemmesedlen anført såvel den fælles listebetegnelse for kandidatlistes, der har indgået et listeforbund, som navnet på en kandidat, der er opstillet på en af de kandidatlistes, der deltager i listeforbundet, anses brevstemmesedlen ligeledes som afgivet for den pågældende kandidatliste. Har vælgeren på brevstemmesedlen alene anført den fælles listebetegnelse eller bogstavbetegnelse for kandidatlistes, der har indgået listeforbund, anses stemmen som afgivet for listeforbundet og henføres ikke til nogen af de kandidatlistes, der deltager i listeforbundet. Tilsvarende gælder, hvis vælgeren på brevstemmesedlen har anført listebetegnelsen eller bogstavbetegnelsen for en kandidatliste, der har indgået et listeforbund, tilligemed navnet på en kandidat, der er opstillet på en af de øvrige kandidatlistes, der deltager i listeforbundet.

§ 75. En stemmeseddel afgivet på afstemningsstedet er ugyldig, såfremt

- 1) den er blank,
- 2) vælgerens stemme på stemmesedlen ikke er afmærket med kryds, jf. § 54, stk. 1, 2. pkt.,
- 3) det ikke med sikkerhed kan afgøres, hvilken kandidatliste eller hvilket listeforbund vælgeren har villet give sin stemme,
- 4) det må antages, at stemmesedlen ikke er udleveret på afstemningsstedet, eller
- 5) der er givet stemmesedlen et særpræg.

Stk. 2. En brevstemmeseddel er ugyldig, såfremt

- 1) den er blank,
- 2) det ikke med sikkerhed kan afgøres, hvilken kandidatliste eller listeforbund vælgeren har villet give sin stemme,
- 3) der på stemmesedlen alene er anført navnet på en person, som ikke er opstillet på nogen kandidatliste til valget i den pågældende kommune henholdsvis region,
- 4) en konvolut indeholder andet eller mere end én stemmeseddel,
- 5) det må antages, at stemmesedlen ikke er tilvejebragt af økonomi- og indenrigsministeren, eller
- 6) der er givet stemmesedlen et særpræg.

Stk. 3. Valgstyrelserne anfører i den pågældende afstemningsbog, hvor mange stemmesedler de har anset for ugyldige og grundene hertil.

Stk. 4. Økonomi- og indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om bedømmelsen af stemmesedler, herunder brevstemmesedler.

§ 76. Når stemmeoptællingen for kommunalbestyrelsesvalget henholdsvis regionsrådsvalget er afsluttet, indføres resultatet i den pågældende afstemningsbog, der underskrives af valgstyrelserne, og resultatet meddeles de tilstedeværende. Formanden for valgstyrelserne skal straks meddele resultatet til formanden for valgbestyrelsen i kommunen, der straks herefter giver meddelelse til formanden for regionsvalgbestyrelsen om resultatet af afstemningen til regionsrådsvalget.

Stk. 2. Stemmematerialet sammenpakkes og afleveres til kommunalbestyrelsen.

Fintælling

§ 77. Senest dagen efter at afstemningen har fundet sted, foretager valgbestyrelsen i kommunen den endelige opgørelse af resultatet af stemmeafgivningen (fintælling) såvel til kommunalbestyrelsesvalget som til regionsrådsvalget. Fintællingen er offentlig.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen sørger for, at afstemningsbøgerne, stemmesedlerne, brevstemmematerialet samt de benyttede valglistes og valgkort er til stede ved fintællingen.

§ 78. Fintællingen foretages særskilt for kommunalbestyrelsesvalget og regionsrådsvalget efter reglerne i stk. 2-6.

Stk. 2. For hvert afstemningsområde foretager valgbestyrelsen en ny optælling og bedømmelse af de afgivne stemmesedler efter reglerne i §§ 74, 75 og 78 a. Resultaterne af optællingerne indføres i den pågældende valg bog. Derefter opgøres, hvor mange stemmer der i hele kommunen er tilfaldet hver kandidatliste. For hvert listeforbund opgøres, hvor mange stemmer der i hele kommunen anses for afgivet for listeforbundet. Dette stemmetal sammentælles med stemmetallene for de enkelte kandidatlistes i listeforbundet. Resultatet indføres i valg bogen og meddeles de tilstedeværende.

Stk. 3. Der foretages samtidig en opgørelse for hele kommunen af antallet af personlige stemmer for hver kandidat samt antallet af listestemmer for hver kandidatliste.

Stk. 4. Har vælgeren sat kryds ud for navnet på en kandidat eller såvel ud for navnet på en kandidat som ud for betegnelsen for den kandidatliste, kandidaten er opstillet på, anses stemmesedlen som afgivet for kandidaten (personlig

stemme). Har vælgeren sat kryds ud for såvel den fælles listebetegnelse for kandidatlister, der har indgået et listeforbund, som ud for navnet på en kandidat, der er opstillet på en af de kandidatlister, der deltager i listeforbundet, anses stemmesedlen ligeledes som en personlig stemme for den pågældende kandidat. Tilsvarende gælder, hvis vælgeren på brevstemmesedlen har anført navnet på en kandidat eller såvel navnet på en kandidat som listebetegnelsen eller bogstavbetegnelsen for den kandidatliste, kandidaten er opstillet på. Har vælgeren på brevstemmesedlen anført såvel den fælles listebetegnelse eller bogstavbetegnelse for kandidatlister, der har indgået et listeforbund, som navnet på en kandidat, der er opstillet på en af de kandidatlister, der deltager i listeforbundet, anses brevstemmesedlen ligeledes som en personlig stemme for den pågældende kandidat.

Stk. 5. Har vælgeren sat kryds ud for betegnelsen for en kandidatliste eller inden for kandidatlistens felt henholdsvis rubrik på en sådan måde, at det ikke med sikkerhed fremgår, hvilken af kandidatlistens kandidater vælgeren har villet give sin stemme, anses stemmesedlen som afgivet for kandidatlisten (listestemme). Tilsvarende gælder, hvis vælgeren på brevstemmesedlen har anført listebetegnelsen eller bogstavbetegnelsen for en kandidatliste eller navnene på flere kandidater opstillet på samme kandidatliste. Har vælgeren på brevstemmesedlen anført såvel den fælles listebetegnelse eller bogstavbetegnelse for kandidatlister, der har indgået et listeforbund, som navnene på flere kandidater, der er opstillet på en af de kandidatlister, der deltager i listeforbundet, anses brevstemmesedlen ligeledes som en listestemme for den pågældende kandidatliste.

Stk. 6. Resultatet af opgørelsen af afstemningen indføres i den pågældende valgbo. Valgbogen for regionsrådsvalget sendes snarest til formanden for regionsvalgbestyrelsen.

Kandidaters deltagelse i opgørelsen af afstemningen

§ 78 a. En kandidat kan ikke deltage i optællingen af, hvor mange stemmer der er afgivet for den kandidatliste, vedkommende er opstillet for. En kandidat kan ikke deltage i opgørelsen af, hvorledes de afgivne stemmer for den pågældende kandidatliste fordeler sig på personlige stemmer for hver kandidat og listestemmer, jf. § 78, stk. 4 og 5.

Kapitel 8

Opgørelsen af valget

§ 79. Valgbestyrelsen foretager opgørelsen af valget senest dagen efter, at fintællingen har fundet sted, jf. dog § 80, stk. 4. Opgørelsen af regionsrådsvalget foretages på grundlag af de valgbøger for regionsrådsvalget, som regionsvalgbestyrelsen har modtaget fra valgbestyrelsen i kommunerne, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Hvis regionsvalgbestyrelsen har foretaget fornyet fintælling, jf. § 80, lægges resultatet af denne til grund for opgørelsen af regionsrådsvalget.

§ 80. Regionsvalgbestyrelsen kan beslutte at ville foretage en fornyet fintælling af de stemmesedler, der er afgivet til regionsrådsvalget. Den fornyede fintælling kan vedrøre alle stemmesedler eller bestemte grupper af stemmesedler. Ved

den fornyede fintælling finder §§ 78 og 78 a tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Hvis regionsvalgbestyrelsen før valgdagen har truffet beslutning om at foretage fornyet fintælling, skal valgbestyrelsen i de pågældende kommuner sørge for, at stemmesedlerne til regionsrådsvalget sendes til regionsvalgbestyrelsen senest dagen efter fintællingen. Hvis regionsvalgbestyrelsen efter valget træffer beslutning om at foretage en fornyet fintælling, skal stemmesedlerne til regionsrådsvalget sendes til regionsvalgbestyrelsen senest dagen efter, at kommunalbestyrelsen har modtaget underretning om regionsvalgbestyrelsens beslutning.

Stk. 3. Inden fremsendelsen til regionsvalgbestyrelsen skal stemmesedlerne være sammenbundet og pakket som angivet i § 88, stk. 1, nr. 2-6.

Stk. 4. Senest dagen efter, at regionsvalgbestyrelsen har modtaget stemmesedlerne fra kommunerne, jf. stk. 2, skal regionsvalgbestyrelsen foretage den endelige opgørelse af valget.

Mandaternes fordeling på kandidatlister

§ 81. For hvert valgforbund sammentælles stemmetallene for de kandidatlister og listeforbund, der har indgået valgforbund.

Stk. 2. Det samlede stemmetal for hvert valgforbund, det samlede stemmetal for hvert listeforbund, der ikke har indgået valgforbund, samt stemmetallet for hver kandidatliste, der hverken har indgået listeforbund eller valgforbund, divideres med 1, 2, 3 osv., indtil der er foretaget et så stort antal divisioner som det antal mandater, der højst kan ventes at tilfalde valgforbundet, listeforbundet eller kandidatlisten. Det valgforbund, det listeforbund eller den kandidatliste, der har den største af de fremkomne kvotienter, får det første mandat i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Den næststørste kvotient giver ret til det andet mandat og så fremdeles, indtil alle mandater i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet er fordelt. Er kvotienterne lige store, foretages lodtrækning.

Stk. 3. Er der tilfaldet et valgforbund, et listeforbund eller en kandidatliste flere mandater end det samlede antal kandidater, der er opstillet på de kandidatlister og listeforbund, der indgår i valgforbundet henholdsvis listeforbundet og kandidatlisten, overføres det eller de overskydende mandater til det valgforbund, det listeforbund eller den kandidatliste, der efter beregningerne i stk. 2 er nærmest berettiget til yderligere mandater.

§ 82. Det antal mandater, der er tilfaldet et valgforbund, fordeles mellem de kandidatlister og listeforbund, hvoraf valgforbundet består, jf. § 81, stk. 1, efter den fremgangsmåde, der er angivet i § 81, stk. 2.

Stk. 2. Er der tilfaldet en kandidatliste eller et listeforbund, der har indgået valgforbund, flere mandater end antallet af kandidater på kandidatlisten henholdsvis det samlede antal kandidater i listeforbundet, overføres det eller de overskydende mandater til den kandidatliste eller det listeforbund i valgforbundet, der efter beregningerne i stk. 1 er nærmest berettiget til yderligere mandater.

§ 83. Det antal mandater, der er tilfaldet et listeforbund, jf. § 81, stk. 2 og 3, og § 82, fordeles mellem kandidatlisterne i listeforbundet efter den fremgangsmåde, der er angivet i § 81, stk. 2.

Stk. 2. Er der tilfaldet en af kandidatlisterne i listeforbundet flere mandater end antallet af kandidater på kandidatlisten, overføres det eller de overskydende mandater til den af de øvrige kandidatlisters i listeforbundet, der efter beregningerne i stk. 1 er nærmest berettiget til yderligere mandater.

Kandidatudvælgelsen

§ 84. På grundlag af optællingen af kandidaternes personlige stemmer og antallet af listestemmer, jf. § 78, stk. 2-5, opgøres det, hvilke af en kandidatlistens kandidater der har opnået valg.

§ 85. Er kandidaterne sideordnet opstillet, jf. § 24, stk. 2, tilfalder kandidatlistens mandater kandidaterne i rækkefølge efter størrelsen af deres personlige stemmetal. I tilfælde af stemmelighed foretager valgbestyrelsen lodtrækning.

§ 86. Er kandidaterne opstillet i en bestemt rækkefølge (partiliste), jf. § 24, stk. 2, foretages opgørelsen af, hvilke kandidater der er valgt, på følgende måde:

- 1) Kandidatlistens samlede stemmetal, jf. § 78, stk. 2, divideres med et tal, der er een større end det antal mandater, der er tilfaldet kandidatlisten. Det derved fremkomne tal forhøjes, uanset om det er et helt tal, til det næste hele tal. Dette tal er herefter kandidatlistens fordelingstal.
- 2) Kandidater, der har opnået et personligt stemmetal, der er lig med eller større end fordelingstallet, er valgt.
- 3) Kandidater, der har opnået færre personlige stemmer end fordelingstallet, tildes i rækkefølge efter deres nummer på partilisten, og så langt listestemmerne rækker, et så stort antal stemmer, at summen af personlige stemmer og listestemmer udgør fordelingstallet. Kandidater, der på denne måde opnår et stemmetal, der er lig med fordelingstallet, er valgt.
- 4) Opnås det ikke herved at få besat de mandater, der er tilfaldet kandidatlisten, er de øvrige kandidater valgt i rækkefølge efter størrelsen af de opnåede stemmetal (personlige stemmer og listestemmer tilsammen). Har to eller flere kandidater opnået samme stemmetal, er den eller de kandidater, der står først på partilisten, valgt.

Stk. 2. Kandidater, der er valgt efter stk. 1, nr. 2 og 3, er valgt i partilistens rækkefølge.

§ 87. Resultatet af opgørelsen af valget indføres i valgbogen.

§ 88. Valgbestyrelsen i kommunen underskriver valgbogen straks efter valgets opgørelse og afleverer den til kommunalbestyrelsen. I særskilte pakker sammenbindes

- 1) valgkortene,
- 2) de stemmesedler, der ikke er udleveret,
- 3) de stemmesedler, der er tilbageleveret,
- 4) de stemmesedler, der er ombyttet,
- 5) de afgivne blanke og andre ugyldige stemmesedler,

6) de gyldige stemmesedler, således at de personlige stemmer for hver kandidat, listestemmerne for hver kandidatliste og stemmerne for hvert listeforbund samles i pakker for sig, og

7) brevstemmematerialet.

Stk. 2. Hver pakke påtegnes om indholdet og forsegles. Pakkerne og det øvrige valgmateriale opbevares og tilintetgøres efter reglerne i § 106.

Stk. 3. Senest dagen efter valgets opgørelse sender valgbestyrelsen en kopi af valgbogen til økonomi- og indenrigsministeren.

§ 89. Regionsvalgbestyrelsen underskriver valgbogen straks efter valgets opgørelse og afleverer den til regionsrådet.

Stk. 2. Hvis regionsvalgbestyrelsen har foretaget en fornyet fintælling, jf. § 80, pakkes og sammenbindes stemmesedlerne til regionsrådsvalget som angivet i § 88, stk. 1 og 2, og opbevares og tilintetgøres af regionsrådet efter reglerne i § 106.

Stk. 3. Senest dagen efter valgets opgørelse sender regionsvalgbestyrelsen en kopi af valgbogen til økonomi- og indenrigsministeren.

§ 90. Valgbestyrelsen underretter de valgte om, at de er valgt.

§ 91. De ikke valgte kandidater er stedfortrædere for de valgte af samme liste. I de tilfælde, der er nævnt i stk. 3, betragtes de ikke valgte tillige som stedfortrædere for de valgte af en anden liste.

Stk. 2. En stedfortræder indtræder i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet i de tilfælde, der er nævnt i § 92, stk. 5, § 96 og § 104. Stedfortræderne indtræder i rækkefølge efter størrelsen af de pågældendes stemmetal, jf. § 85 og § 86, stk. 1, nr. 4.

Stk. 3. Er der ingen stedfortræder på den pågældende kandidatliste, overføres mandatet til den kandidatliste, der efter reglerne i § 81, stk. 3, § 82, stk. 2, eller § 83, stk. 2, er nærmest berettiget til yderligere mandater.

Stk. 4. Valgbestyrelsen underretter de ikke valgte kandidater om, at de er stedfortrædere med angivelse af rækkefølgen på stedfortræderlisten, jf. stk. 2, 2. pkt.

Kapitel 9

Fritagelse for valg. Valgklager

§ 92. Enhver, der er valgbar, har pligt til at modtage valg, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet skal efter anmodning fra den valgte meddele fritagelse for valget, såfremt den valgte på grund af sin helbredstilstand, varetagelse af andet offentligt hverv, forretninger eller lignende har rimelig grund til at ønske sig fritaget for valget.

Stk. 3. Anmodning om fritagelse for valg skal indgives skriftligt til kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet senest fredagen 10 dage efter valgdagen. Kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet tager stilling til anmodningen på et møde, der afholdes snarest efter fristens udløb.

Stk. 4. Afslag på en anmodning om fritagelse for valg kan af den valgte indbringes for økonomi- og indenrigsministeren senest 14 dage efter, at afslaget er givet.

Stk. 5. Såfremt en valgt kandidat fritages for at modtage valg, indtræder stedfortræderen efter reglerne i § 91 i den pågældendes sted.

§ 93. Enhver vælger i kommunen henholdsvis regionen kan klage over valget. Klager skal indgives skriftligt til kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet senest ugedagen efter valgdagen. Klager afgøres på et møde, der afholdes snarest efter klagefristens udløb.

Stk. 2. Spørgsmålet om, hvorvidt en valgt kandidat har mistet sin valgbarhed på grund af straf, jf. § 4, afgøres efter reglerne i § 101.

§ 94. Afgørelser efter § 93, stk. 1, kan indbringes for økonomi- og indenrigsministeren af enhver vælger i kommunen henholdsvis regionen senest 14 dage efter, at afgørelsen er meddelt klageren.

§ 95. Hvis den endelige afgørelse af en klage over valget går ud på, at afstemningen erklæres ugyldig, skal der snarest muligt afholdes omvalg.

Stk. 2. Ved omvalg kan kun de personer, der havde valget og var optaget på valglisten på den almindelige valgdag, afgive stemme. Omvalg afholdes i øvrigt efter samme regler som valget på den almindelige valgdag.

§ 96. Hvis den endelige afgørelse af en klage over valget går ud på, at et eller flere medlemmers valg erklæres ugyldigt, indtræder vedkommende stedfortræder efter reglerne i § 91.

Kapitel 10

Den nyvalgte kommunalbestyrelse og det nyvalgte regionsråd

§ 97. Når kommunale og regionale valg har været afholdt, tiltræder den nyvalgte kommunalbestyrelse henholdsvis det nyvalgte regionsråd den 1. januar i året efter valgåret, og de hidtidige medlemmer fratræder den 31. december i valgåret, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Såfremt der inden den 31. december i valgåret er truffet endelig afgørelse om, at der skal afholdes omvalg, jf. § 95, stk. 1, tiltræder den nyvalgte kommunalbestyrelse henholdsvis det nyvalgte regionsråd ikke, og de hidtidige medlemmer fratræder først, når der har været afholdt omvalg og det er endeligt afgjort, at der ikke skal afholdes fornyet omvalg.

§ 98. Hvis økonomi- og indenrigsministeren efter den 31. december i valgåret træffer afgørelse om, at afstemningen erklæres ugyldig, skal den nyvalgte kommunalbestyrelse henholdsvis det nyvalgte regionsråd forblive i virksomhed, indtil der har været afholdt omvalg og det er endeligt afgjort, at der ikke skal afholdes fornyet omvalg.

§ 99. I de tilfælde, der er nævnt i § 98, kan den nyvalgte kommunalbestyrelse henholdsvis det nyvalgte regionsråd ikke uden tilsynsmyndighedens samtykke afholde andre udgif-

ter end fastsat i det budget, som den fratrådte kommunalbestyrelse henholdsvis det fratrådte regionsråd har vedtaget, eller i øvrigt indgå nogen forpligtelse, som ikke er hjemlet i dette budget, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Foranstaltninger, der er påbudt ved lov eller anden bindende retsforordning, er ikke omfattet af stk. 1.

Stk. 3. Bestemmelsen i stk. 1 har virkning fra det tidspunkt, da økonomi- og indenrigsministerens afgørelse er meddelt kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet.

Stk. 4. Stk. 1 og 2 finder tilsvarende anvendelse i tilfælde, hvor den hidtidige kommunalbestyrelse henholdsvis det hidtidige regionsråd efter bestemmelsen i § 97, stk. 2, ikke er fratrædt den 31. december i valgåret.

Kapitel 11

Medlemmers udtræden og stedfortræderes indtræden i valgperioden

§ 100. Mister et medlem sin valgbarhed, udtræder medlemmet af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, jf. dog § 102.

Stk. 2. Spørgsmålet, om et medlem har mistet sin valgbarhed, afgøres af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, jf. dog § 101.

§ 101. Gør et medlem af den nyvalgte kommunalbestyrelse henholdsvis det nyvalgte regionsråd gældende, at en kandidat på grund af straf ikke er valgbar, skal kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet forelægge spørgsmålet for Valgbarhedsnævnet, jf. § 105, der afgør, om medlemmet som følge heraf har mistet sin valgbarhed.

Stk. 2. Indsigelse mod en valgt kandidats valgbarhed på grund af straf skal fremsættes senest 3 måneder efter valgdagen.

Stk. 3. Indsigelse mod en stedfortræderes valgbarhed på grund af straf skal fremsættes senest 2 måneder efter det første møde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, som stedfortræderen er indkaldt til.

Stk. 4. Bliver et medlem straffet, skal kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet indberette dette til Valgbarhedsnævnet, der afgør, om medlemmet som følge heraf har mistet sin valgbarhed.

§ 102. Et medlem, der udtræder som følge af midlertidig fraflytning fra kommunen henholdsvis regionen, kan genindtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, når den pågældende på ny tager fast bopæl i kommunen henholdsvis regionen, og såfremt dette sker senest 6 måneder efter fraflytningen.

Stk. 2. Hvis et medlem ønsker at genindtræde efter reglerne i stk. 1, skal den pågældende inden sin midlertidige fraflytning give kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet underretning herom.

§ 103. Et medlem skal efter anmodning fritages for sit medlemskab, såfremt medlemmet på grund af sin helbreds-tilstand, varetagelse af andet offentligt hverv, forretninger eller lignende har rimelig grund til at ønske sig fritaget for medlemskabet.

Stk. 2. Afgørelse om, hvorvidt en anmodning efter stk. 1 skal imødekommes, træffes af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet.

Stk. 3. Afslag på anmodning om fritagelse efter stk. 1 kan indbringes for økonomi- og indenrigsministeren af det pågældende medlem senest 14 dage efter, at afslaget er givet.

§ 104. Når et medlem i valgperiodens løb udtræder eller dør, indtræder vedkommende stedfortræder efter reglerne i § 91 i det pågældende medlems sted.

§ 105. Økonomi- og indenrigsministeren nedsætter et valgbarhedsnævn, der træffer afgørelse i spørgsmål om fortabelse af valgbarhed på grund af straf, jf. § 4, for så vidt angår medlemskab af kommunale og regionale råd samt andre offentlige hverv, der er betinget af valgbarhed til et kommunalt eller et regionalt råd.

Stk. 2. Valgbarhedsnævnet træffer afgørelse om afsættelse og suspension af en borgmester eller anden tilsvarende indehaver af et kommunalt hverv eller en regionsrådsformand efter reglerne i §§ 66 a-66 c i lov om kommunernes styrelse, jf., for så vidt angår regionsrådsformænd, tillige regionslovens § 38.

Stk. 3. Valgbarhedsnævnet består af 1 formand og 1 næstformand, der beskikkes af økonomi- og indenrigsministeren, og 3 andre medlemmer, hvoraf Danske Regioner og KL hver udpeger 1 medlem, og økonomi- og indenrigsministeren udpeger 1 medlem, der er kyndigt i forvaltningsret. Danske Regioner og KL udpeger endvidere en stedfortræder for hvert af de 2 medlemmer, foreningerne udpeger. Økonomi- og indenrigsministeren udpeger en stedfortræder for det medlem, der er kyndigt i forvaltningsret. Formanden skal ved beskikkelsen være landsdommer eller højesteretsdommer. Beskikkelserne og valgene gælder for 4 år regnet fra den 1. april i året efter valgåret.

Stk. 4. Nævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Kapitel 12

Forskellige bestemmelser

§ 106. Kommunalbestyrelsen opbevarer valgbogen til kommunalbestyrelsesvalget, afstemningsbøgerne, valglisterne, valgkortene, stemmesedlerne samt øvrigt valgmateriale, som kommunalbestyrelsen eller valgbestyrelsen har modtaget i forbindelse med kommunalbestyrelsesvalget, jf. dog stk. 2, 2. pkt.

Stk. 2. Regionsrådet opbevarer valgbogen til regionsrådsvalget samt øvrigt valgmateriale, som regionsrådet eller valgbestyrelsen har modtaget i forbindelse med regionsrådsvalget. Har regionsvalgbestyrelsen foretaget en fornyet fintælling, opbevarer regionsrådet stemmesedlerne til regionsrådsvalget, jf. § 89, stk. 2.

Stk. 3. Valglisterne, valgkortene og stemmesedlerne, herunder brevstemmemateriale, skal tilintetgøres, når klagefristen er udløbet, jf. § 93, og eventuelle klager over valget er endeligt afgjort, jf. dog stk. 4. Øvrigt valgmateriale skal opbevares som fastsat efter lov om offentlige arkiver m.v.

Stk. 4. Valgmateriale omfattet af stk. 3, 1. pkt., kan efter kommunalbestyrelsens henholdsvis regionsrådets bestemmelse anvendes til forskning og statistik i overensstemmelse med reglerne i lov om behandling af personoplysninger. Valgmateriale omfattet af stk. 3, 1. pkt., der anvendes til forskning og statistik, skal tilintetgøres, når valgmaterialet ikke længere er nødvendigt til de nævnte formål.

§ 107. Udgifterne ved kommunale og regionale valg afholdes af kommunerne, jf. dog stk. 2-4.

Stk. 2. Regionerne afholder udgifterne til de foranstaltninger, som efter denne lov påhviler regionsrådet eller regions valgbestyrelse. Ved omvalg til regionsrådet afholdes samtlige udgifter til valget af regionen, jf. dog stk. 3 og 4.

Stk. 3. Udgifter til brevstemmematerialet afholdes af statskassen. Kommunen refunderer statens udgifter til det brevstemmemateriale, kommunen rekvirerer til brug for brevstemmeafgivning i kommunen, jf. § 59 og § 60, stk. 2, 4 og 5.

Stk. 4. Udgifter til porto til forsendelse af brevstemmer afholdes af den myndighed, institution, skib eller havanlæg, som stemmemodtageren repræsenterer.

§ 108. Medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, straffes den, der overtræder § 57, § 65, stk. 2, eller § 68, med bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

Stk. 2. I regler, der udstedes efter loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i reglerne.

§ 108 a. Anmodning om udstedelse af en valgbarhedsattest for en person med dansk indfødsret, der ønsker at opstille som kandidat til kommunale valg i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, skal indgives til økonomi- og indenrigsministeren.

Stk. 2. For en person med dansk indfødsret kan udstedes valgbarhedsattest med det indhold, at økonomi- og indenrigsministeren ikke har kendskab til, at den pågældende har fortabt sin valgbarhed til kommunale og regionale råd i Danmark. Hvis Valgbarhedsnævnet i indeværende valgperiode har truffet afgørelse om, at den pågældende ikke er valgbar til kommunale og regionale råd, jf. § 4, skal oplysning herom påføres valgbarhedsattesten tillige med oplysning om, hvornår forældelsesfristen for, at den pågældende strafbare handling kan medføre tab af valgbarhed til kommunale og regionale råd, udløber, jf. § 4, stk. 2.

§ 109. Justitsministeren kan fastsætte regler til sikring af, at der ikke på eller ud til offentlig vej eller plads udøves valgagitation på en måde, der forstyrrer den offentlige orden. I reglerne kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i reglerne.

Kapitel 13

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 110. Loven træder i kraft den 1. april 1989.

Stk. 2. Samtidig ophæves lov om kommunale valg, jf. lov-bekendtgørelse nr. 139 af 26. marts 1985.

Stk. 3-4. (Udelades)

Lov nr. 537 af 24. juni 2005 om regioner og om nedlæggelse af amtskommunerne, Hovedstadens Udviklingsråd og Hovedstadens Sygehusfællesskab, der i kapitel 5 bl.a. ændrer lovens titel, overalt ændrer »amtskommune« til »region«, »Amtsrådet« til »Regionsrådet«, »amtsrådsvalg« til »regionsrådsvalg«, »amtsrådsvalget« til »regionsrådsvalget«, »amtsvalgbestyrelsen« til »regionsvalgbestyrelsen«, »Amtsvalgbestyrelsen« til »Regionsvalgbestyrelsen« samt ændrer § 1, stk. 1, § 2, stk. 2, § 3, § 4, stk. 1, § 5, § 6, stk. 1 og 2, § 6 a, § 14, stk. 1-3, § 17, stk. 3, § 18, stk. 2, § 19, stk. 3, § 20, stk. 1, § 21, stk. 1 og 2, § 22, stk. 1, § 44, stk. 1, § 45, § 48, stk. 1, § 60, stk. 1, § 63, stk. 4, § 65, stk. 1, § 71, stk. 2, § 80, stk. 2, § 81, stk. 2, § 89, stk. 1 og 2, § 91, stk. 2, § 92, stk. 2 og 3, § 93, stk. 1, § 94, overskriften til kapitel 10, § 97, stk. 1 og 2, § 98, § 99, stk. 1, 3 og 4, § 100, stk. 1 og 2, § 101, stk. 1, 3 og 4, § 102, stk. 1 og 2, § 103, stk. 2, § 105, stk. 1 og 2, § 106, stk. 2, § 107, stk. 1 og 2 og § 108 a, stk. 3, indeholder følgende ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser m.v.:

§ 85. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende. § 37 og kapitel 5 træder dog i kraft den 1. januar 2007.

§§ 86-88. (Udelades)

§ 89. (Udelades)

Stk. 2. Lov om kommunale og regionale valg, jf. § 79, har virkning fra og med de kommunale og regionale valg i 2009, jf. dog stk. 3. De forskrifter, der er udstedt i medfør af lov om kommunale valg om afholdelse af valg til amtsråd, finder tilsvarende anvendelse for regionale valg, medmindre økonomi- og indenrigsministeren fastsætter andet.

Stk. 3. Kapitel 11 i lov om kommunale og regionale valg om medlemmers udtræden og stedfortræderes indtræden i valgperioden finder anvendelse for regionsrådene fra og med regionsrådenes første funktionsperiode fra den 1. januar 2007 til den 31. december 2009 og for kommunalbestyrelserne fra den 1. januar 2007.

Stk. 4. (Udelades)

Lov nr. 1470 af 17. december 2013 om ændring af lov om kommunernes styrelse, regionsloven og lov om kommunale og regionale valg (Suspension og afsættelse af en borgmester, frister for materiale til kommunalbestyrelsesmøder m.v.), hvis § 3 indsætter § 105, stk. 2, og ændrer § 105, stk. 3 og 4, indeholder følgende ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser:

§ 4

Loven træder i kraft den 1. januar 2014.

§ 5

Stk. 1. Medlemmer og stedfortrædere af Valgbarhedsnævnet beskikkes første gang i henhold til reglerne i § 3, nr. 2, for perioden den 1. april 2014 til den 31. marts 2018.

Stk. 2. § 3, nr. 2, finder ikke anvendelse på afgørelser, Valgbarhedsnævnet træffer før den 1. april 2014. For sådanne afgørelser finder de hidtil gældende regler i § 105, stk. 2, i lov om kommunale og regionale valg anvendelse.

Stk. 3. Er en borgmester eller anden tilsvarende indehaver af et kommunalt hverv eller en regionsrådsformand suspenderet forud for lovens ikrafttræden, finder de hidtil gældende regler i § 66, stk. 5, i lov om kommunernes styrelse, jf. tillige § 64 a, stk. 3, 2. pkt., i samme lov og § 38 i regionsloven, fortsat anvendelse.

Lov nr. 173 af 26. februar 2014 om ændring af lov om valg til Folketinget, lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet og lov om kommunale og regionale valg (Mulighed for ændring af afstemningssted for vælgere med handicap eller nedsat førlighed), hvis § 3 indsætter § 53 a og ændrer § 60, stk. 4, indeholder følgende ikrafttrædelsesbestemmelse:

§ 4

Loven træder i kraft den 1. marts 2014.

Lov nr. 1742 af 22. december 2015 om ændring af lov om valg til Folketinget, lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet, lov om kommunale og regionale valg og lov om økonomisk støtte til politiske partier m.v. (Anmeldelse af kandidatlistor, afskaffelse af pligt til opstilling til kommunale og regionale valg, åbningstid på valgdagen, frister for brevstemmeafgivning m.v.), hvis § 3 ændrer § 3, § 5, § 6 a, 2. pkt., og § 13, stk. 1, indsætter § 16, stk. 6, og § 18, stk. 1, 2. pkt., ændrer § 18, stk. 3, 1. pkt., § 19, stk. 2-4, § 20, stk. 1, 2. pkt., § 22, stk. 1, og § 23, stk. 1, indsætter § 23, stk. 1, 3. pkt., og § 23 a, ændrer § 24, stk. 1, 1. pkt., indsætter § 24, stk. 4, og § 25, stk. 1, 4. pkt., ændrer § 25, stk. 2 og 3, indsætter § 25, stk. 4 og 5, ændrer § 26, stk. 1, 1. pkt., indsætter § 26, stk. 2, og § 26 a, ændrer § 27, stk. 1, 1. pkt., og stk. 2, 1., 2. og 4. pkt., indsætter § 27, stk. 3, ændrer § 29, § 30, § 31, stk. 4, § 34, stk. 3, 2. pkt., og § 40, stk. 1, ophæver § 40, stk. 2, ændrer § 41, stk. 1, 2. og 3. pkt., ophæver § 41, stk. 2, indsætter § 43, stk. 2, ændrer § 44, stk. 1, 2. pkt., § 48, stk. 2, og § 52, stk. 1, 1. pkt., indsætter § 52, stk. 2, ændrer § 62, stk. 1, indsætter § 62, stk. 2, og ændrer § 64, stk. 3, og § 71 stk. 1, 1. pkt., og stk. 2, indeholder følgende ikrafttrædelsesbestemmelse:

§ 5

Loven træder i kraft den 1. april 2016.

Lov nr. 381 af 27. april 2016 om ændring af lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet og lov om kommunale og regionale valg (Valgret til personer under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne), hvis § 2 ophæver § 1, stk. 3, ændrer § 12, stk. 2, 1. pkt., og § 108 a,

stk. 1, ophæver § 108 a, stk. 2, og ændrer § 108 a, stk. 3, indeholder følgende ikrafttrædelsesbestemmelse:

§ 3

Loven træder i kraft den 1. juli 2016.

Lov nr. 175 af 21. februar 2017 om ændring af lov om valg til Folketinget, lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet, lov om kommunale og regionale valg, lov om offentlige veje m.v. og lov om private fællesveje (Hjælp til stemmeafgivning, valgret til Europa-Parlamentsvalg m.v. for personer med midlertidigt ophold i andre dele af riget, folkeafstemninger i henhold til særlig lov, ophængningstidspunkt for valgplakater m.v.), hvis § 3 indsætter § 55, stk. 1, 2 pkt., ændrer § 55, stk. 2, 1. og 2. pkt., indsætter § 55, stk. 2, 3. pkt., ændrer § 55, stk. 3 og 4, indsætter § 55, stk. 5, ændrer § 57, stk. 1, og § 60, stk. 4, 3. pkt., indsætter § 67, stk. 4, 2. og 4. pkt., ændrer § 67, stk. 4, 3. og 5. pkt., stk. 5 og 6, og § 68, stk. 1, indsætter § 69, 2. pkt., ændrer § 106, stk. 3, 1. pkt., og indsætter § 106, stk. 4, indeholder følgende ikrafttrædelsesbestemmelse:

§ 6

Loven træder i kraft den 1. juli 2017.

Lov nr. 713 af 8. juni 2017 om ændring af lov om kommunale og regionale valg og lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet, hvis § 1 ændrer § 1, stk. 1, nr. 2-4, indsætter § 1, stk. 3 og 4, og ændrer § 9, stk. 1 og 2, og § 12, stk. 2, 1. pkt., indeholder følgende ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser:

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2017.

Stk. 2. Loven finder anvendelse på registreringer i Det Centrale Personregister (CPR) og hos Udlændingestyrelsen og politiet, der er foretaget på tidspunktet for lovens ikrafttræden, eller som foretages efter tidspunktet for lovens ikrafttræden.

Økonomi- og Indenrigsministeriet, den 21. juni 2017

P.M.V.
NIKOLAJ STENFALK

/ Christine Boeskov